maart 1959

Politiek en Cultuur

uit de inhoud:

Congres van de bouwers van het communisme

Congo wil onafhankelijkheid

Volkscommunes in het nieuwe China

MAART 1959

Het congres van de bouwers van het communisme	*Jaap Wolf*	97
De samenwerking van de communistische partijen	*N. S. Chroestsjow*	107
Congo wil zijn onafhankelijkheid	*A. de Coninck*	110
De volkscommunes in het nieuwe China	*C. V.*	118
De economische toestand in Joegoslavië	*I. Nikolajew* *I. Doedinsky* *A. Lostsjbow*	125
Darwins afstammingsleer — een revolutie in de wetenschap		131

BOEKBESPREKING:

De huidige betekenis van München	*M. Gus*	135

PARTIJDOCUMENTEN:

Boodschap van de C.P.S.U. aan 19e congers CPN		140
Boodschap van de Comm. Partij van China		141
Telegram van de PKI		142
Boodschap van de CPN aan het 21ste congres van de CPSU		142
Voor loonsverhoging NU		143
7 maart — dag van de pers		144

POLITIEK en CULTUUR

verschijnt maandelijks bij uitgeverij Pegasus Leidsestraat 25, Amsterdam-C., tel. 35957.

De abonnementsprijs is f 4,50 per jaar, f 2,25 per half jaar, losse nummers 40 cent.

Ons gironummer is 173127, gemeentegiro: P 1527

Correspondentie over betalingen en verkoop zenden naar de administratie p/a Pegasus.

Alle correspondentie over de inhoud naar de redactie van P. en C. Prinsengracht 473, Amsterdam-C., tel. 62565

19 jaargang no. 3 maart 1959

Politiek en Cultuur

maandblad gewijd aan de theorie en praktijk van het
marxisme-leninisme onder leiding van het partijbestuur der c.p.n.

Het congres van de bouwers van het communisme

Het 21ste congres van de Communistische Partij van de Sowjet-Unie, dat van 27 januari tot 5 februari werd gehouden, heeft een nieuwe periode ingeluid, de periode van de zich ontplooiende opbouw van de communistische maatschappij. Het gaat er thans om alle materiële en geestelijke voorwaarden voor het communisme te scheppen, voor die fase in de maatschappelijke ontwikkeling waarin er een overvloed zal zijn om de menselijke behoeften te bevredigen en waarin alle mensen zullen hebben geleerd te werken naar hun bekwaamheden en krachten. De eerste etappe van de communistische opbouw zal voltooid zijn als de economische wedijver met het machtigste kapitalistische land, de Verenigde Staten, is gewonnen en de Sowjet-Unie per hoofd van de bevolking meer zal produceren dan Amerika. Voor het bereiken van dit doel is het Zevenjarenplan 1959—1965 van beslissende betekenis.

Zo groots zijn de taken van het Zevenjarenplan, zo wijd de perspectieven die het biedt, dat de communisten in de Sowjet-Unie van mening waren, dat alleen een congres de besluiten hiertoe kon nemen. Vandaar, dat een buitengewoon congres bijeen werd geroepen, dat als enige agenda-punt de richtlijnen voor de ontwikkeling van de volkshuishouding voor de jaren 1959—1965 besprak.

Het congres voldeed aan de indertijd door Lenin gestelde eis: „Zorgt ervoor, dat de congressen en conferenties geen plaatsen zijn, waar mooie redevoeringen worden gehouden, maar organen om de economische successen precies na te gaan, organen waar we grondig de economische opbouw kunnen leren." Het voldeed aan zijn verlangen, dat op de congressen „voortaan niet alleen politici en bestuurders zullen spreken, maar ook ingenieurs en agronomen. Dat is het begin van de gelukkigste periode."

Zakelijk en correct werden de vraagstukken van de economische ontwikkeling behandeld. Gedetailleerd werd ingegaan op vraagstukken, die het gehele land betreffen, alsook op problemen van afzonderlijke bedrijfstakken en van belangrijke bedrijven. Maar hoeveel cijfers ook in de redevoeringen te horen waren, het werden geen langdradige,

academische betogen. Er spraken mensen, voor wie deze cijfers betekenis hebben, voor wie ieder procent werkelijkheid is of worden zal en die achter de cijfers de komende ontwikkeling zien en deze tot stand zullen brengen.

Het Zevenjarenplan staat uiteraard niet op zichzelf. Het is nauw verbonden met alle andere aspecten van de hedendaagse werkelijkheid. Vandaar dat op het congres de vraagstukken van de binnenlandse ontwikkeling in de Sowjet-Unie zowel als de problemen der internationale toestand uitvoerige bespreking vonden. Door de diepgaande behandeling van alle vraagstukken, die met de communistische opbouw en haar consequenties op velerlei gebied samenhangen, kreeg het 21ste congres een bijzondere betekenis. Ongetwijfeld zullen dit congres en zijn besluiten grote invloed uitoefenen op de gang van zaken op internationaal gebied. Zij zullen de krachten die op de bres staan voor de vrede bezielen om hun inspanningen te verveelvuldigen en de oorlogsdrijvers zullen erdoor tot nadenken worden gebracht. De arbeidersbeweging wordt erdoor geïnspireerd tot versterking van de strijd voor de belangen van de werkers, voor het tot stand brengen van het socialisme, dat steeds duidelijker zijn voordelen boven het afstervende kapitalistische stelsel toont. De volbrenging van het Zevenjarenplan zal zulke resultaten afwerpen voor de werkers, dat ook de sceptici en twijfelaars de superioriteit van het communisme zullen zien.

I

De taken, die het Zevenjarenplan stelt, zijn zeer hoog. Het voorziet in een stijging van de industriële productie met 80 procent. Dit staat gelijk met de totale groei der produktie in de laatste twintig jaar. De investeringen zullen in deze zeven jaar even groot zijn als het totaal, dat in alle jaren sinds de oprichting van de Sowjet-macht door de staat werd belegd.

Gezien het reeds hoge peil der produktie (de Sowjet-Unie staat op het ogenblik wat de omvang der industrieproduktie betreft op de eerste plaats in Europa en op de tweede in de wereld) zijn de plantaken, zowel wat groeipercentage als absolute productietoename betreft, zeer hoog. In de industrie moet de produktie per jaar met 8,6 procent toenemen.

Is dit te realiseren? De burgerlijke pers, die bij de vorige plannen, die in de Sowjet-Unie werden opgesteld, altijd onmiddellijk hun mislukking voorspelde, heeft door de ervaring geleerd en laat doorschemeren, dat het Zevenjarenplan een reëel plan is. Ook het hoge groeitempo van 8,6 procent dat staat tegenover een gemiddelde jaarlijkse produktiestijging van 2 procent in de Verenigde Staten, is ongetwijfeld te verwezenlijken. In 1958 voorzag het jaarplan in de Sowjet-Unie in een produktiestijging van 7,6 procent. De omschakeling van de leiding aan de industrie, die in handen is gekomen van de regionale economische raden, heeft echter grote mogelijkheden voor een extra-stijging geopend. Het gevolg was, dat in 1958 de industrie-produktie niet met 7,6 maar met 10 procent steeg ... Aldus blijkt, dat een percentage van 8,6 procent beslist niet te hoog is gesteld.

Hoe reusachtig de cijfers ook zijn, — deze kennen inderdaad hun gelijke niet, — is het Zevenjarenplan zoals reeds uit het voorgaande blijkt, niet overdreven opgesteld. In zijn rede op het congres wees N. S. Chroestsjow erop, dat er bij het opstellen van het Zevenjarenplan voor gezorgd is, dat het „zonder bovenmatige inspanning" kan worden vervuld. Hij zei ook waarom dat zo gebeurd is. Bij een plan, dat zeer hoge eisen stelt, is het niet uitgesloten, dat het op enkele punten niet vervuld wordt en dat zou betekenen, dat sommige industrietakken niet de grondstoffen en andere materialen ontvangen die ze nodig hebben. Dat brengt met zich mee, het onvoldoende gebruiken van de produktiecapaciteit, disproporties in de economie. In het Zevenjarenplan zal dit niet kunnen voorkomen. Zo ontstaan gunstige voorwaarden voor een rytmisch werk, waarbij de machines en ook de arbeidskracht volledig kunnen worden gebruikt en de arbeidsproduktiviteit stijgt. De middelen, die verkregen worden door het overtreffen van het plan zullen worden gebruikt om de bouw van woningen, scholen en fabrieken voor massagebruiksgoederen nog meer te ontplooien. Verder om enkele belangrijke takken van de landbouw sneller te ontwikkelen, alsook om de socialistische zusterlanden nog meer te helpen. Het overtreffen van het plan draagt aldus direct bij tot de verhoging van de volkswelvaart; een extra-aansporing om meer te produceren dan het plan verlangt.

Een maximale tijdwinst in de wedijver met het kapitalisme is vereist. In de opstelling van het plan voor de industrie is daarmee rekening gehouden.

Zo worden b.v. de investeringen voor het grootste deel gericht op de uitbreiding en de modernisering van de bestaande bedrijven. In de metallurgische industrie b.v. voor 60—70 pct. Deze uitgebreide en vernieuwde bedrijven moeten voorzien in drie kwart van de produktiestijging van ruw ijzer, staal en gewalst staal. Door de investeringen zo te besteden, worden meer resultaten bereikt dan als deze middelen alleen zouden worden gebruikt voor de bouw van nieuwe bedrijven. Bij de vernieuwing van de bedrijven zal vooral aandacht worden besteed aan de automatisering, die in weerwil van het bereikte op dit gebied nog geen grote verbreiding heeft gevonden. De vereiste verhoging van de arbeidsproduktiviteit zal dus vooral bereikt worden door de invoering van de allernieuwste techniek.

In de brandstofindustrie zal met name de produktie van olie en aardgas worden verhoogd; de steenkoolwinning zal in wat langzamer tempo toenemen. Door in plaats van steenkool olie en gas te gebruiken, zal in zeven jaar tijds evenveel worden bespaard als nu voor de bouw van electrische centrales en leidingen is uitgetrokken.

Bij de bouw van electrische centrales wordt de voorkeur gegeven aan de bouw van centrales, die met aardgas, olie of goedkope kolen werken, in plaats van hydro-electrische centrales. Deze laatste eisen veel meer investeringen en geven pas veel later nuttig rendement.

De ontwikkeling van de chemische industrie, die een tijd lang is achtergebleven, zal het mogelijk maken snel en goedkoop grondstoffen te leveren voor de produktie van massagebruiksgoederen en om nieuwe stoffen voort te brengen, die, wat hun eigenschappen betreft, vaak de natuurlijke materialen overtreffen. De gehele produktie van de chemische industrie zal in de loop van zeven jaren drie maal zo groot worden,

waarbij de produktie van kunstvezels op bijna het viervoudige en van plastics op meer dan het zevenvoudige stijgt.

Van burgerlijke zijde wordt gepoogd het zo voor te stellen, of het groeitempo van de Sowjet-industrie gedoemd is te dalen. De wetten van het kapitalisme gelden echter niet voor het socialisme! Onder het socialisme kan door op maximale wijze gebruik te maken van de voordelen van het nieuwe maatschappelijke stelsel een hoog groeitempo worden gehandhaafd. De genoemde manieren om tijd en geld te sparen laten zien, dat er alle voorwaarden zijn om het geplande tempo zelfs te overtreffen. Zelfs als men er rekening mee houdt, dat ieder procent in absolute cijfers omgerekend ieder jaar groter wordt. Terwijl in 1928 één procent neer kwam op 500 miljoen roebel, was het in 1952 5 miljard roebel, in 1958 10 miljard roebel en in 1965 zal het 19 miljard roebel zijn of bijna twee maal zoveel als vorig jaar.

II

Op het gebied van de landbouw is de afgelopen jaren een scherpe wijziging ingetreden. Pas nu begint volledig duidelijk te worden, van hoe grote betekenis dit is geweest. In 1953 verkeerde de landbouw in een slechte toestand. Vooral in de laatste jaren van Stalins leven had er een ernstige verwaarlozing plaats. Een ingrijpen hierin werd belemmerd, omdat de werkelijke stand van zaken vaak verborgen bleef en b.v. door Malenkow op het 19de congres onjuiste en overdreven cijfers over de landbouwproduktie werden gegeven.

Het is ongetwijfeld een van de grote verdiensten van de leiding van de C.P.S.U., dat zij in de loop van 1953 krachtig ingreep in deze stand van zaken. De groeiende wanverhouding tussen de ontwikkeling van industrie en landbouw, waarbij de landbouw aanzienlijk achterbleef, had tot ernstige gevolgen kunnen leiden.

Zonder dogmatisme en zonder angst om heilige huisjes omver te werpen, werd de toestand door het partijbestuur onder ogen gezien. In weerwil van de heftige weerstand van de partijvijandige groep van Malenkow, Kaganowitsj, Molotow, Boelganin en Sjepilow, die zich verzetten tegen al het nieuwe, werd een reeks maatregelen getroffen om de toestand ingrijpend te veranderen.

Daarbij kan gewezen worden op het veranderen van het systeem van planning van de landbouw en van de aankoopprijzen, op het zenden van talrijke kaders naar het platteland, op het in gebruik nemen van 36 miljoen ha maagdelijke grond in Siberië en Kazakstan en ten slotte op de overdracht van de machines der Machine- en Tractorenstations aan de kolchozen.

De resultaten van deze maatregelen zijn opzienbarend.

De graanproduktie steeg met 39 pct in de vijf jaar, die sinds de eerste maatregelen van 1953 zijn verlopen; de produktie van suikerbieten is verdubbeld. Op het gebied van de veeteelt werden eveneens grote resultaten geboekt. Getuige slechts, dat de melkproduktie is verdubbeld en dat er nu 56 pct meer vlees wordt geleverd.

De resultaten zijn in het dagelijkse leven duidelijk waar te nemen. Was er enige jaren geleden 's winters vaak geen melk te krijgen en waren er zelfs wel perioden, dat er voor brood in de rij moest worden ge-

staan, nu zijn er steeds voldoende levensmiddelen in de winkels. Ook in de voorziening met melk zijn er deze winter geen moeilijkheden geweest. Is in gevallen van schaarste de prijs op de kolchosmarkt hoger dan in de staatswinkels, deze winter waren de prijzen op de kolchosmarkt lager dan in de winkels.

In de Sowjet-landbouw zijn echter nog enorme reserves aanwezig om de produktie te verhogen en nog beter te voorzien in de behoeften van de bevolking aan levensmiddelen en van de industrie aan agrarische grondstoffen.

Evenals in de industrie zijn de plantaken in de landbouw hoog, maar niet geforceerd. Zij voorzien in een stijging van de landbouwproduktie met 70 procent. De vleesproduktie zal zelfs het dubbele van 1958 dienen te worden. De melkproduktie zal 70—80 procent stijgen boven het peil van het vorige jaar. De graanproduktie zal stijgen van 140 miljoen ton in 1958 tot 164—180 miljoen ton in 1965.

De boeren, die per gebied en bedrijf de mogelijkheden onderzoeken, zijn echter tot de conclusie gekomen, dat het mogelijk is deze taken eerder te vervullen. Vooral bij de stijging van de vleesproduktie is dit het geval. In het gebied Rjazan b.v. hebben de boeren zich verplicht reeds in dit jaar de vleesproduktie op het 3,8-voudige van 1958 te brengen. Ook elders denken de boeren het plan voor de hogere vleesproduktie sneller te kunnen oplossen. Wat de graanproduktie betreft, willen de werkers van Kazakstan het plan al in 1959 vervullen en overtreffen. In de Oekraïne heeft men zich tot taak gesteld om het hele landbouwplan, en dit voorziet o.a. in een verhoging van de suikerbietenoogst met 40 tot 55 pct, in vijf jaar in plaats van in zeven jaar te volbrengen.

Door het opensluiten van nieuwe gebieden in Kazakstan en Siberië zijn er mogelijkheden gekomen om een verschuiving in de landbouwproduktie te verwezenlijken. Als gevolg van de graanstroom uit deze streken kunnen elders de natuurlijke en economische verhoudingen rationeler benut worden. Zo zal b.v. nu de verbouw van granen in de westelijke gebieden, zoals in de Baltische Sowjet-republieken, in Bjelo-Rusland en de Oekraïne beperkt kunnen worden, waardoor deze zich beter kunnen specialiseren op de produktie van melk, vlees, suikerbieten e.d. In de Middenaziatische republieken zal de graanbouw in de komende periode zelfs geheel verlaten worden om vooral aandacht te schenken aan de verbouw van katoen, vruchten, thee e.d.

III

Het plan om de Verenigde Staten in de economische wedijver te verslaan, heeft niet alleen betrekking op de produktie van staal, olie, steenkool en electriciteit. Het gaat er om het welvaartspeil van de bevolking te doen stijgen, zodat het het hoogste van de wereld zal zijn.

De produktie per hoofd van de bevolking zal in de loop van de vijf jaar na 1965 het Amerikaanse peil overtreffen. Maar het welvaartspeil van de bevolking kan niet alleen worden afgelezen uit de statistieken over de produktie per hoofd. Als het om de Ver. Staten of andere kapitalistische landen gaat moet ook rekening worden gehouden met de uitbuiting van de werkers onder het kapitalisme, met de lage levens-

standaard van de werklozen en het verspillende leven van de rijken. Chroestsjow wees erop: „Als wij de produktie verhogen, dan heeft daarvan in feite ieder „hoofd" winst, terwijl bij de groei van de produktie in de kapitalistische landen alleen het „hoofd" wint, dat rijker is en kapitaal bezit."

In de zeven jaar tot 1965 zal het reële inkomen van de arbeiders met 40 procent en van de boeren met meer dan 40 procent toenemen. Vooral het levenspeil van de arbeiders met de laagste inkomens zal stijgen. Deze verhoging gaat samen met een verkorting van de arbeidsdag en -week, waardoor deze de kortste ter wereld zal worden. Om het grootste probleem, waarvoor het volk thans staat, — de woningnood —, op te lossen, zullen er 15 miljoen woningen worden gebouwd. Dit is net zo veel, als in 41 jaar Sowjet-macht in de steden is gebouwd. De belastingen worden in de komende periode geheel afgeschaft, want de staatsuitgaven zullen volledig bestreden kunnen worden uit de middelen van de socialistische bedrijven.

Reeds nu zijn de kapitalistische landen als geheel beschouwd door de socialistische wereld ingehaald. Terwijl zij een derde deel van de wereldbevolking hebben, brengen de socialistische landen tezamen meer dan een derde van de wereldproduktie voort. Maar na het volbrengen van het Zevenjarenplan en de plannen van de andere socialistische landen in deze periode zal het socialistische kamp als geheel meer dan de helft van de wereldproduktie voortbrengen! Daardoor zal de superioriteit van het socialistische wereldstelsel boven het kapitalistische op het beslissende gebied van de menselijke activiteit, de materiële produktie, gewaarborgd zijn.

In zoverre de kapitalistische wereld zijn produktie vergroot, geschiedt dit ongelijkmatig, het ene land blijft achter terwijl het andere zich op zijn kosten ontwikkelt. Bij de socialistische landen doet dit verschijnsel van de ongelijkmatige ontwikkeling zich niet voor. Zij gaan gezamenlijk, in één front, voorwaarts. Hoewel er uiteraard nog aanmerkelijke verschillen zijn in het produktiepeil zullen deze geleidelijk verminderen. De socialistische landen zullen vrijwel tegelijk de hogere fase van de communistische maatschappij binnentreden.

Voor de landen, die het koloniale juk van zich af hebben geworpen of dat binnenkort zullen doen, zal het voorbeeld van socialistische landen die kort geleden op een zelfde uitgangspunt stonden en nu in snel tempo het socialistische stadium bereiken en naar de communistische opbouw zullen overgaan, van grote betekenis zijn. Het zal de volken van deze landen de keuze vergemakkelijken van de weg, die zij willen volgen voor de opbouw van hun economie.

Het Zevenjarenplan is een uitdaging aan de kapitalistische wereld. De Sowjet-Unie roept het kapitalisme toe te bewijzen welk stelsel de meeste welvaart aan het volk kan verschaffen.. De resultaten zullen bewijzen welk stelsel het beste is. De communisten twijfelen niet aan de uitslag!

IV

Het Zevenjarenplan is doordrongen van de geest van vredelievendheid. Hoe kan een land, dat zich ten doel stelt het levenspeil van de

bevolking aanzienlijk te verhogen en daartoe een geweldig plan voor de verhoging der produktie ontwikkelt, op oorlog uit zijn? Het heeft juist belang bij de vrede om zijn taken te volbrengen. Vandaar dat de strijd voor behoud van de vrede in het middelpunt van de beraadslagingen van het congres over de internationale toestand stond.

Vooral werd daarbij aandacht besteed aan de Duitse kwestie. Op het ogenblik is West-Duitsland het centrum van de meest agressieve krachten in Europa, van de Duitse militaristen en fascisten, die dit deel van Duitsland willen veranderen in een atoom- en raketbasis. Adenauer, de vertegenwoordiger van deze oorlogszuchtige kringen in Duitsland, is een hardnekkige tegenstander van iedere overeenkomst welke tot ontspanning zou kunnen leiden. Door deze politiek wordt een ernstige situatie geschapen, waarin het Duitse imperialisme de mensheid voor een derde maal in een wereldoorlog kan storten.

De Sowjet-Unie heeft een reeks voorstellen gedaan om deze gevaarlijke toestand in Duitsland te regelen. Doch deze worden evenwel niet aanvaard. Integendeel, er wordt voortgegaan met het verscherpen van de situatie. Op het 21ste Congres zijn ernstige waarschuwingen geuit aan het adres van de fascistische krachten in West-Duitsland. Er werd o.a. op gewezen, dat West-Duitsland niet zo ver weg is als de maan en heel gemakkelijk met raketten kan worden bereikt.

Eén van de zijden van het Zevenjarenplan is ook, dat tezamen met de economische macht de militaire kracht van het socialistische kamp toeneemt. Deze kracht staat geheel in dienst van de vrede en dient om de oorlogszuchtige elementen in toom te houden. Op het 21ste Congres werd dit ter ontnuchtering van op oorlog beluste avonturiers nogmaals duidelijk tot uitdrukking gebracht. De Sowjet-Unie produceert thans internationale ballistische raketten in serie en heeft een absoluut overwicht in de ontwikkeling van atoom- en raketwapens. De beroemde atoomgeleerde Koertsjatow deelde mede, dat de laatste atoomproefnemingen in de U.S.S.R. de doeltreffendheid hebben aangetoond van enkele nieuwe door de Sowjet-geleerden uitgewerkte principes.

Wat is de conclusie uit de veranderde krachtsverhouding tussen het socialistische en het kapitalistische kamp en de toegenomen militaire macht van het socialisme?

In de eerste plaats betekent dit, dat elk gevaar dat het kapitalisme in de Sowjet-Unie zou kunnen worden hersteld, is verdwenen. Het socialisme heeft volledig en definitief de overwinning behaald. Ook in de andere landen van het socialistische kamp kan de klok niet meer worden teruggedraaid.

In de tweede plaats houdt dit in, dat er reële mogelijkheden zijn om de oorlog uit te bannen als middel om internationale geschillen te beslechten. De praktijk heeft de juistheid van deze stelling van het 20ste congres van de C.P.S.U. in de laatste jaren al bewezen, met name in het Midden-Oosten. Het volbrengen van het Zevenjarenplan zal dit nog duidelijker maken. Het duidelijk overwicht van het socialistische kamp zal de wereldoorlog uit het leven van de maatschappij uitschakelen, hoewel natuurlijk steeds waakzaamheid dient te worden betracht.

Tot de vreedzame coëxistentie kan de ontwikkeling van de handel veel bijdragen. Welnu, volgens het Zevenjarenplan kan de omvang

van de buitenlandse handel der U.S.S.R. worden verdubbeld. Mikojan heeft dit in zijn rede op het congres nog verduidelijkt door te zeggen, dat de Sowjet-Unie niet alleen streeft naar een economisch voordelige arbeidsdeling binnen het socialistische kamp, maar ook met de kapitalistische landen. Dit laat zien, dat de Sowjet-Unie bereid is de historisch gegroeide arbeidsdeling in acht te nemen en in deze zin haar handel met de verschillende landen te ontwikkelen. Voor Nederland met zijn scheepsbouwindustrie, met zijn ervaring in het bouwen van waterbouwkundige installaties en zijn prestaties op het gebied van landbouw en veeteelt kan dit van uiterst groot belang zijn. Het loslaten van de door Amerika opgelegde beperkingen aan de handel met de Sowjet-Unie, die juist de internationale arbeidsdeling verstoren, zou van Nederlandse zijde een bijdrage tot de ontwikkeling van gezonde handelsbetrekkingen zijn. Dit is in het belang van de Nederlandse economie en kan een bescherming zijn tegen de invloed der crisisfactoren.

V

De resultaten, die in de laatste drie jaar in de Sowjet-Unie zijn behaald, tonen de juistheid en de levenskracht van de besluiten van het 20ste congres van de C.P.S.U. Vooral van betekenis was het wegnemen van alle dogmatische tendenzen, een der verschijningsvormen van het moderne revisionisme, en de ontwikkeling van de socialistische democratie. Dit maakte de weg vrij voor scheppende initiatieven, die berusten op de ervaring en de kennis van het volk en door het nauwe contact tussen partij en volk tot ontwikkeling kwamen.

Bij het opstellen van het Zevenjarenplan is de bevolking van de Sowjet-Unie op de ruimste schaal betrokken. Het plan is als het ware opgebloeid uit de beraadslagingen in de fabrieken en kolchozen. In zijn congresrede kon Chroestsjow meedelen, dat de stellingen over het Zevenjarenplan die in november 1958 werden gepubliceerd, zijn besproken op 968.000 vergaderingen, waaraan werd deelgenomen door meer dan 70 miljoen personen. 4.672.000 van hen namen deel aan de discussies en 650.000 werkers zonden bijdragen aan de diverse kranten, waarvan er meer dan 300.000 werden gepubliceerd.

Waar vindt onder het kapitalisme zo'n grote gedachtenwisseling met het gehele volk plaats over vraagstukken van algemeen belang? Onder het kapitalisme is dit uitgesloten. Zelfs de parlementen worden in de kapitalistische landen steeds meer buiten werking gesteld en gemaakt tot organen, die alleen maar ja mogen zeggen op wat al lang in de directiekamers van de monopolies is besloten.

Op het 21ste congres is duidelijk uiteengezet, dat de koers van het vorige congres zal worden voortgezet. De socialistische democratie zal verdere uitbreiding vinden en nog meer gelegenheid openen voor het zich ontplooien van het scheppende werk van de volksmassa's. Bij de verkiezingen voor de plaatselijke Sowjets, die zopas zijn gehouden, is b.v. het aantal vertegenwoordigers met 350.000 uitgebreid, wat het mogelijk maakt om op bredere schaal het werk der Sowjets te ontwikkelen en om de bevolking nog nauwer te betrekken bij de leidinggevende arbeid.

Tevens zullen naarmate de opbouw van het communisme vordert, meer functies van het staatsapparaat op de bevolking en haar organisaties overgaan. Dit is b.v. al het geval met vele functies op het gebied van de sociale en culturele verzorging van de bevolking. Thans wordt ook het waarborgen van de socialistische rechtsorde steeds meer een taak van de bevolking en haar organisaties zelf. Door de politieke eenheid en aaneengeslotenheid van het volk is het mogelijk geworden het politie-apparaat en de veiligheidsorganen in getal te verminderen. Gerechtelijke vervolging voor politieke misdaden is er niet meer; er zijn in de Sowjet-Unie geen politieke gevangenen. Thans kan de socialistische rechtsorde, mits men afziet van de verdediging tegen van uit het buitenland gezonden spionnen, worden gehandhaafd met behulp van de organen van de bevolking zelf, waarbij de methode van de overtuiging en de opvoeding het belangrijkste is. De zogenaamde kameraadschapsrechtbanken, een soort scheidsgerechten, die in de bedrijven bestaan, zullen zich niet tot bedrijfszaken beperken, maar ook zaken gaan behandelen die de leef- en handelwijze buiten de fabriek betreffen. Dit zal helpen om overtredingen van de normen van de socialistische maatschappij te voorkomen. Als eerste stap hiertoe wordt op het ogenblik vooral gestreefd naar het optreden van de bevolking tegen het drankmisbruik.

VI

Het 21ste congres heeft het revisionisme krachtig veroordeeld en met vreugde vastgesteld, dat het een vernietigende slag toebedeeld heeft gekregen. De revisionisten zijn er niet in geslaagd om buiten Joegoslavië ook maar één partij voor zich te winnen. „De modder, die de helldere bron van de communistische beweging vertroebelde, kwam in de strijd aan de oppervlakte en is weggeschept", zo stelde Chroestsjow vast in zijn congresrede. Dit mag echter niet leiden tot onderschatting van het revisionistische gevaar, omdat het imperialisme alles zal doen om de revisionisten te ondersteunen en te activeren.

Op het congres werden met name de opvattingen van de Joegoslavische revisionisten onder de loupe genomen, die in geconcentreerde vorm de ideeën van alle revisionistische groepen weergeven. Het wezen van deze opvattingen is, dat de posities van de arbeidersklasse worden verlaten en dat de noodzaak van de internationale klassesolidariteit wordt ontkend.

Een succes van de nationale strijd van de arbeidersklasse is echter ondenkbaar zonder de internationale solidariteit van al haar strijdafdelingen.

In de Sowjet-Unie heeft de partij te maken gehad met een partijvijandige groep, die zich stelde op dogmatische grondslag.

Ofschoon deze groep, — die zoals bekend is bestond uit Malenkow, Kaganowitsj, Molotow, Boelganin en Sjepilow —, zich niet openlijk uitsprak in de richting van een herziening van het marxisme, ging haar dagelijkse praktijk wel in deze richting. In feite was hun optreden een variëteit van het revisionisme, het herzien n.l. van de marxistisch-leninistische stelling, dat het marxisme geen dogma is maar een leiddraad voor actie en zich onophoudelijk ontwikkelt.

Op het congres bleek hoe deze partijvijandige groep al van de dood van Stalin af de werkzaamheden trachtte te verlammen en zich verzette tegen al het nieuwe, dat naar voren werd gebracht en dat voortsproot uit het nauwe contact met het volk. Door middel van fractievorming en gecomplotteer trachtte zij de leiding van de partij te veranderen en deze in hun handen te nemen. Dit had ernstige gevolgen kunnen hebben, doch de partij heeft dit fractionistische gekuip afgewezen en de lijn van het 20-ste congres doorgezet.

De resultaten die daardoor zijn bereikt, laten evenals de besluiten van het 21ste congres zien, dat de partij, mits zij een gesloten eenheid is, grootse daden kan verrichten. In deze eenheid ligt de kracht van de partij en elke aanslag op deze eenheid moet met kracht worden afgewezen. De ervaringen van de communistische wereldbeweging van de laatste jaren hebben dit opnieuw aangetoond.

Deze eenheid van de partij is ook het uitgangspunt voor het tot stand brengen van de eenheid van actie van de arbeidersklasse en van alle democratische krachten tegen het gevaar van het fascisme.

* *

Het 21ste congres heeft alle vraagstukken, die in dit artikel kort zijn aangesneden, uitvoerig behandeld. Ook heeft het een reeks problemen van theoretische aard, verbonden met de overgang naar de zich ontplooiende communistische opbouw aan de orde gesteld.

Het werk van het 21 ste congres van de C.P.S.U. heeft grote perspectieven geopend. Het zal, zoals in de begroetingsboodschap van de CPN werd gezegd, „de werkers aanmoedigen om met nog meer kracht de strijd aan te binden voor de verwezenlijking van hun eisen, voor het tot stand brengen van het socialisme en om de aanvallen op de democratie en de vrede af te slaan."

JAAP WOLFF.

DE SAMENWERKING VAN DE COMMUNISTISCHE PARTIJEN

Uit de rede van N. S. Chroestsjow op het 21 ste Congres van de C.P.S.U.

Met betrekking tot de verhouding tussen de zusterpartijen binnen de internationale communistische beweging, moet ik er op wijzen dat wij steeds uitgaan van Lenins standpunt. Lenin leerde dat deze betrekkingen moeten worden opgebouwd op de basis van gelijke rechten en onafhankelijkheid van de nationale organisaties van de internationale arbeidersklasse en op de basis van het proletarische internationalisme. Juist omdat alle partijen gelijke rechten hebben, schiepen zij een verhouding van vertrouwen en vrijwillige samenwerking. Juist daarom streven zij vrijwillig en bewust, als delen van het ene grote leger van de arbeid, naar eenheid van actie.

Alle communistische partijen zijn onafhankelijk en richten hun politiek naar de concrete voorwaarden van het betreffende land. Zij hebben daarbij successen behaald, breiden hun invloed en het aantal aanhangers voortdurend uit en vestigen hun autoriteit onder alle lagen van de bevolking.

De ideologen van het imperialisme en de revisionisten, die naar hun pijpen dansen, trachten met alle mogelijke middelen de toenemende invloed van de communistische partijen te ondergraven. Zij verbreiden de leugen, dat de communistische beweging „het werk van Moskou" zou zijn en dat de communistische en arbeiderspartijen afhankelijk zouden zijn van de Communistische Partij van de Sowjet-Unie. Bijzonder ijverig op dit gebied zijn de Joegoslavische revisionisten, die beweren dat onze Partij zou streven naar de „hegemonie" in haar betrekkingen met de andere partijen. In hun programma hebben zij zelfs een stelling over het „hegemonisme" opgenomen. De revisionisten beweren, dat onze Partij zich mengt in de binnenlandse aangelegenheden van andere landen en er naar streeft de andere communistische partijen aan zich ondergeschikt te maken. De reactionaire krachten tonen zich bijzonder erkentelijk voor deze lasterpraat van de Joegoslavische revisionisten.

Een ieder, die met de communistische beweging bekend is, zal de valse leugens van de internationale reactie en de revisionisten zonder enige moeite onderkennen.

Het is dwaas om aan te nemen dat men in een bepaald land van buiten af de politieke partij van de arbeidersklasse, die niet zelden honderdduizenden en soms miljoenen leden telt, zou kunnen organiseren. Er is b.v. geen mens die gelooft dat de 2 miljoen leden tellende Italiaanse, de bijna een half miljoen tellende Franse, de anderhalf miljoen tellende Indonesische, de bijna 300.000 leden tellende Indische communistische partijen, of ook andere broeder-partijen, „in Moskou gemaakt" zouden zijn en dat hun leden „buitenlandse agenten" zijn.

De communistische partijen zijn niet ontstaan, omdat het een of ander-

re centrum ze in de verschillende landen heeft aangeplant. Dergelijke wonderen bestaan er niet. De geschiedenis van de maatschappelijke ontwikkeling toont, dat er met het ontstaan en de groei van de arbeidersklasse Marxistische partijen ontstaan. Dit betekent dat de communistische beweging een objectieve noodzakelijkheid was en het resultaat der levensvoorwaarden van de arbeidersklasse in ieder land apart. Overal in de kapitalistische landen zijn er klassen en dus ook politieke partijen, die hun belangen tot uitdrukking brengen. De communistische partijen zijn politieke partijen van de arbeidersklasse en zij zullen bestaan, zolang de arbeidersklasse bestaat! Het is niet minder naïef te denken, dat men de miljoenen mensen die in de communistische partijen verenigd zijn van buiten af kan voorschrijven, wat zij vandaag moeten denken of morgen moeten doen.

Men zegt dat de „afhankelijkheid" van de communistische en arbeiderspartijen van Moskou bewezen wordt door de verklaring, dat de C.P.S.U. aan het hoofd staat van de internationale communistische beweging. Daarbij verwijst men naar het bekende punt van de Declaratie van de Moskouse Conferentie dat „de Sowjet-Unie aan het hoofd staat van het kamp van socialistische staten".

De communisten in de Sowjet-Unie en in alle andere landen zijn van mening dat hiermee slechts verdiende eer wordt bewezen aan ons land en onze arbeidersklasse, die onder het vaandel van onze door de grote Lenin geleide communistische partij als eerste de socialistische revolutie voltrok en de macht in handen nam. In ruim 40 jaar van strijd en overwinningen op een grootse en moeilijke weg, werd een machtige staat geschapen die het steunpunt is van alle socialistische landen en van de communistische wereldbeweging.

Voor deze erkenning van de historische rol van de Sowjet-Unie en de C.P.S.U. zijn wij onze zusterpartijen oprecht dankbaar!

Ondertussen is het noodzakelijk te onderstrepen, dat er in de communistische beweging — zowel als in het socialistische kamp — steeds een volkomen rechtsgelijkheid en zelfstandigheid heeft bestaan voor alle communistische en arbeiderspartijen en socialistische landen. In werkelijkheid leidt de Communistische Partij van de Sowjet-Unie geen andere partijen en leidt de Sowjet-Unie geen andere landen. In de communistische beweging bestaan geen „superieure" en „ondergeschikte" partijen. Alle communistische en arbeiderspartijen zijn gelijk en zelfstandig, alle zijn verantwoordelijk voor het lot van de communistische beweging, voor haar mislukkingen en haar overwinningen. Iedere communistische en arbeiderspartij is verantwoordelijk tegenover de arbeidersklasse en de werkers van haar land, zowel als tegenover de hele internationale arbeiders- en communistische beweging. In de strijd voor de belangen van de arbeidersklasse en voor het socialisme verbinden de communistische partijen de algemene waarheden van het Marxisme-Leninisme met de concrete historische en nationale voorwaarden in hun land. Alleen de Marxistisch-Leninistische partij die nauw verbonden is met de arbeidersklasse en met het volk van haar land, kan de concrete voorwaarden van de strijd kennen. Alleen zij kan een politieke lijn uitwerken, die aan deze voorwaarden beantwoordt en rekening houdt met de tradities van de arbeidersbeweging in het gegeven land.

Zo is het ook in werkelijkheid. Alle communistische en arbeiderspartijen leven en strijden op de basis van volledige zelfstandigheid en van de beginselen van het proletarische internationalisme, op de basis van vrijwillige samenwerking en wederzijdse hulp. Zo vat onze partij de betrekkingen tussen zusterpartijen op!

Wat de Sowjet-Unie betreft is het bekend, dat haar rol niet bestaat in het leiding geven aan andere landen, maar in het feit dat ons land als eerste de weg naar het socialisme heeft gewezen aan de mensheid. Dat zij het machtigste land van het socialistische wereldstelsel is en als eerste met de algemene opbouw van het communisme begon.

De Communistische Partij van de Sowjet-Unie is door Lenin opgevoed in de geest van het proletarische internationalisme. Wij, Sowjet-communisten hebben niet alleen het Marxisme-Leninisme bestudeerd, maar het ook gehandhaafd in de strijd tegen de meest verschillende vijanden. Geleid door deze leer heeft het Sowjet-volk onder het vaandel van de Communistische Partij in een harde strijd het socialisme opgebouwd en schrijdt nu vol zelfvertrouwen verder, naar het communisme.

Wij hebben steeds de grootse internationale leer van Marx, Engels en Lenin gevolgd en zullen dit ook in de toekomst onveranderlijk blijven doen. Om het met een beeld uit te drukken: onze Communistische Partij beschouwt zichzelf als een van de vooraan marcherende strijdafdelingen van de communistische wereldbeweging, die als eerste de hoogten van het communisme bestijgt. En op de weg naar deze hoogten kunnen geen lawines of instortingen ons meer ophouden en niemand is in staat ons van de weg naar het communisme af te brengen.

Als voorheen staan wij op het standpunt, dat het fout is wanneer iedere partij een eigen nationale „woning" betrekt en zich in haar schulp terug trekt. Wij achten een voortdurende versterking van het socialistische kamp noodzakelijk, zowel als de verdere aaneensluiting van de internationale communistische beweging in overeenstemming met de principes, die door alle zusterpartijen in de Moskouse verklaring werden aangenomen. De zorg voor de saamhorigheid en de hechtheid van onze rijen is de hoogste internationale plicht van iedere communistische en arbeiderspartij. **Het succes van de arbeidersklasse op nationale schaal is ondenkbaar zonder de internationale solidariteit van al haar onderdelen.**

Wij zijn verbonden door het grootse gezamenlijke doel de werkende mensheid te bevrijden en voor de algemene vrede te strijden. Wij hebben één gezamenlijke zorg en dat is de zorg voor het welzijn van de volkeren, voor hun voorspoed en veiligheid, voor hun gelukkige toekomst, die alleen langs socialistische weg bereikt kan worden. Ons verenigt de grote leer van het Marxisme-Leninisme en de strijd voor zijn verwerkelijking. Wij zullen het ideologische wapen van het Marxisme-Leninisme steeds zuiver houden, strijden tegen de opportunisten en de verschillende soorten revisionisten, wij zullen de arbeidersklasse trouw blijven. Zo vatten wij onze internationale plicht op met betrekking tot de communistische- en arbeidersbeweging in de hele wereld!

Congo wil zijn onafhankelijkheid

De slachtpartij te Leopoldstad, de daarop volgende betogingen te Thysstad en Matadi hebben in België een diepe schok veroorzaakt. Men moet weten, dat de Belgische kolonialisten er in geslaagd waren, tot voor kort, Congo *) als het ware volkomen te isoleren van de buitenwereld. Een georkestreerde kolonialistische propaganda was het gelukt de publieke opinie in de waan te brengen, dat Congo een oase van rust en vrede was te midden van het woelige Afrika. Dat was zo zei men, doordat het Belgisch koloniaal regiem de materiële welstand van de Congolese bevolking op een voor Afrika hoog peil had weten te brengen. De Congolezen, overstroomd met de weldaden die de Belgische kolonialisten hun met kwistige hand toebedeelden, hadden geen behoefte „om aan politiek te doen". Daarenboven diende men niet uit het oog te verliezen, dat men te doen had met primitieve mensen, die in het beste geval grote kinderen waren en de Belgen hun onontbeerlijke opvoeders.

De laatste tijd drong het wel door, dat Congo niet buiten de grote vrijheidsbeweging der Afrikaanse landen zou blijven. Maar, gezien de achterlijkheid der Congolezen en het perfekte systeem dat de Belgen daar hadden uitgedacht zou dit laatste nog wel minstens dertig jaar in de mode kunnen blijven.

Dat voor de kolonialisten zo lieve sprookje is nu met één slag vernietigd. Jarenlange illusies zijn op één dag neergehaald. De koude, nuchtere waarheid is opeens doorgedrongen. Het hoeft dan ook geen betoog om in te zien welk een smalend diskrediet de koloniale propagandadiensten zich zelve op de hals hebben gehaald.

* *

De kolonialistische propaganda heeft er altijd zorg voor gedragen de voorstelling levendig te houden, dat voor de komst der Belgen de Congolezen steeds in een staat van wildheid hebben geleefd. Dat zij dank zij de kolonisatie nu de genoegens onzer beschaving kunnen delen.

Er is nooit tijd of geld geweest om historisch-wetenschappelijke onderzoekingen te doen naar het verleden van de volken van Centraal Afrika. Pas sedert de laatste jaren werden er door een aantal geleerden, waaronder de Afrikaan Ante Diop, onderzoekingen en studies ondernomen, die tot verbazingwekkende resultaten hebben geleid.

Wij weten nog niet alles over de geschiedenis van Zwart-Afrika voor de kolonisatie. Evenwel genoeg om te weten, dat de negervolken een rijke geschiedenis hebben. Zij hebben op bepaalde tijdstippen van hun historie (van de IVde tot de XVde eeuw) een kultuurniveau bereikt, dat de vergelijking kon doorstaan met het kultuurpeil van Europa in de vroege middeleeuwen.

---

*) Congo = 80 maal de oppervlakte van België, is van Westergrens tot Oostergrens 2000 Km. en van Noord tot Zuid 1.500 Km. groot. Het gebied telt 13 miljoen inwoners, waarvan 110 duizend „niet-inlanders", waaronder 90.000 Belgen.

Uit onderzoekingen in Arabische teksten is men te weten gekomen, dat reeds in de VIIIde eeuw een rijke handelsuitwisseling bestond tussen de Berbervolken van Noord-Afrika en de negerrijken in West-Afrika en de (Franse)Soedan. Wij weten dat het rijk Ghana, gesticht in de IVde eeuw, een hoge bloei van beschaving heeft gekend. De Arabische geschiedschrijver El Bekhri heeft ons een gedetailleerde beschrijving van de hoofdstad Tombouctou nagelaten: „... het koninklijk paleis uit stenen opgetrokken en het timmerwerk van acaciahout... In de handelsstad vond men bazars en twaalf moskeeën. Talrijke putten zorgden voor de irrigatie der velden en de bevoorrading met drinkwater." Opgravingen gedaan in 1950 hebben dat alles bevestigd. Men weet nu, dat er te Tombouctou een universiteit heeft bestaan en andere onderwijsinstellingen in Soedan. Er zijn daar nog geweest de rijken Gao langs de Nigerrivier, het rijk van Kanem aan het Tchadmeer, de koninkrijken Mossi en Benin en nog talrijke andere rijken. Zeker, al deze verschillende negerrijken bevonden zich niet op een gelijk peil van ontwikkeling. Sommige volken bezaten reeds een schrift, anderen stelden het zonder. Er moet evenwel opgemerkt worden, dat op het ogenblik van de komst der Europeanen primitieve munten overal in gebruik waren en men mag aannemen dat deze met de tijd de eerste vormen der rekenkunde zouden hebben ingeluid en daarmede ook geschreven symbolen.

Komen we evenwel tot Congo terug.

Wanneer in 1482 de Portugese ontdekkingsreiziger Diego Cao het anker werpt in de Congostroom, ontdekt hij daar ook een georganiseerd rijk: Het koninkrijk Congo gesticht in de XIIIde eeuw door Ntimu Wenzu. Het hoofd van het Congo-rijk op het ogenblik van de komst der Portugezen, Nzinga na Nkuwa, was, evenals zijn voorgangers, gekozen uit het gilde der smeden.

De bewoners van het Congo-rijk, de Bacongo *), hadden een sterk gecentraliseerd rijk weten op te bouwen. Hun juridisch systeem was reeds flink uitgewerkt. De sociale problemen moesten aan de bestaande tribunalen worden onderworpen. Zij bewerkten het ijzer, het koper en het goud. Zij kenden het weven van de raffia. Zij hadden een tamelijk ontwikkelde landbouw. Hun godsdienst was gestabiliseerd. Zij hadden de „geciviliseerde" opvatting van het bestaan van een oppergod, al oordeelden zij dat zijn invloed verder af lag dan die van de familiaire geesten der stromen en van hun voorouders.

De Europeanen die het Congo-rijk betraden, waren tevens dragers van de kennis van het feodale Europa dat reeds door het opkomende kapitalisme beïnvloed werd. Voor de Congolezen, meer dan voor wie ook, betekende kennis en weten macht tegenover de nog niet onderworpen natuurkrachten. De Europeanen werden dan ook met vriendschap ontvangen. Nzinga na Nkuwa, liet zich tot Christen dopen en werd Juan I. De hoofdstad van zijn rijk, Mbanza-Congo werd San Salvador (gelegen in het huidige Angola). Maar in de plaats van de kennis brachten de bezoekers van overzee de slavenjacht. Ondanks de smeekbeden bij de koning van Portugal en zelfs bij de paus, werd de slavenjacht doorgezet en het Congorijk zou er onder bezwijken.

---

*) Bacongo = Congolezen. Het meervoud ba, plaatst men voor het woord, b.v. Ndeko = vriend. Bandeko = vrienden.

Wanneer vierhonderd jaar later Livingstone Congo doorkruist, dan vindt hij er dezelfde maatschappij als ten tijde van Diego Cao, op die bijzonderheid na dat zij in volle decadentie was tengevolge van de enorme verliezen door de slavenhandel. Volgens de capucijner pater Rinchon verloor Congo in de slaventransporten naar Amerika alleen 13 miljoen mensen. Voeg daarbij het verlies aan mensen in de slavenjacht der Arabieren, waarover geen cijfers bekend zijn.

Men moet daarbij nog in acht nemen, dat de jacht op de slaven de bevolking vooral getroffen heeft in zijn meest levenskrachtige elementen. De slavenhandel verlamde de ontwikkeling van de produktieve krachten, ten eerste door de enorme verliezen aan arbeidskrachten en verder door de economische en politieke gevolgen.

De slavenhandel verdween ten slotte en werd vervangen door de „moderne" kolonisatie.

* *

Op 12 september 1876 opent Koning Leopold II te Brussel de Internationale Afrikaanse Conferentie waarvan het doel is, zo werd officieel medegedeeld, „een einde te stellen aan de slavenhandel in Afrika". De ontdekkingsreiziger Stanley wordt door Leopold aangeworven om het gebied van de Congo-stroom te exploreren. Kort daarop signaleert de Franse kapitein Brazza in een rapport aan zijn regering: „We kunnen ons met weinig kosten meester maken van een onmetelijk afzetgebied dat tevens onze scheepvaart en onze nijverheid zal voeden. Zo België zich reeds rechten heeft veroverd in Neder-Congo dan komt het doordat het te Vivi een wetenschappelijk station heeft opgericht dat in feite commercieel en politiek is."

Alleen reeds het uitzicht op een verdeling van Afrika lokt twisten uit onder de westelijke mogendheden. Tijdens de conferentie van Berlijn (1884—1885) vinden de initiatieven van Leopold II een bondgenoot in de persoon Bismarck. Deze laatste wil de expansie van de Engelse en Franse rivaal in Afrika remmen. Leopold trekt uit die situatie profijt. Is hij daarenboven ook geen Saksen-Coburg?

Het Congo-bekken wordt toegewezen aan Leopold II, dat zijn persoonlijk bezit wordt. Het is pas in 1908 dat het Belgisch parlement de „onafhankelijke Congo-staat" van Leopold II „overneemt" en tot kolonie van België uitroept. De twintig jaar Leopold-systeem in Congo zijn zo wreedaardig geweest, dat de Congolese bevolking opnieuw met enkele miljoenen is gedaald. Maar ondertussen hebben ook de grote financiële machten te Brussel, die tot dan sceptisch stonden tegenover het ondernemen in Congo, lucht gekregen van de onmetelijke rijkdommen die de Congolese bodem verbergt. Zij willen kapitalen investeren, maar op voorwaarde dat ze er ook de volledige kontrole over krijgen. Dit is de essentiële reden, waarom Congo onder het gezag van de Belgische staat werd geplaatst.

Congo gaat nu de weg op van een industriële ontwikkeling. Zij zal steeds erg eenzijdig blijven. De grote monopolies brengen vooral de grondstoffennijverheid en de voor haar noodzakelijke aanvullende bedrijven tot ontplooiing.

Deze ontwikkeling gaat in het begin weliswaar langzaam. Maar wereldoorlog I en vooral wereldoorlog II met zijn enorme behoeften aan grondstoffen, doet de Congolese nijverheid een ongewone vlucht nemen. Werkkrachten worden uit de dorpen weggehaald. De bevolking der steden neemt een fantastische vlucht. Leopoldstad b.v groeit van 46.000 inwoners in 1940 tot meer dan 300.000 in 1957.

Na het beëindigen van de oorlog zijn het de behoeften van de wederopbouw en daarna de oorlog in Korea en de bewapeningswedloop die de Congolese nijverheid een nieuwe vlucht doen nemen.

Congo, met zijn geweldige rijkdommen aan diamant, goud, koper, lood, tin en zijn strategische grondstoffen als uranium, tantalium, germanium, enz. hebben de, voor een koloniaal gebied, uitzonderlijk hoge industrialisering in de hand gewerkt.

Men telt op dit ogenblik in Congo meer dan 1.200.000 loontrekkenden. Hierbij het huispersoneel en vrouwen niet meegerekend. De arbeiders bedragen er 26 % van de totale bevolking en 37 % van de volwassen mannelijke bevolking. Daarmede is Congo het Afrikaanse land met het hoogste percentage arbeiders. Deze cijfers krijgen hun volle waarde als men rekening houdt met het feit dat de arbeiders met hun families een bevolking uitmaken van 3.427.000 personen.

Van belang ook is nog te zien over welke bedrijfstakken de arbeiders verdeeld zijn.

Voor gans Congo:	industrie	37,1
	landbouw	25,7
	handelsondern.	6,2
	kantoren	3,7
	diversen	27,3

In de provincie Katanga evenwel bedraagt het cijfer van de in de industrie werkende arbeiders 57,2 percent!

Een ander merkwaardig feit is de hoge graad van concentratie van de arbeidskrachten. 53 percent van het aantal arbeiders is tewerk gesteld in slechts 3,2 percent van het aantal bedrijven.

Bij al dit feitenmateriaal komt dan nog een ander belangrijk gegeven. Congo stelt geen lokale bourgeoisie. Op het ogenblik van de kolonisatie had er zich in Congo nog zelfs geen waarachtige feodaliteit ontwikkeld, laat staan een bourgeoisie. (Alleen in het trusteegebied van Ruandu-Urundi bestaan feodale kasten). Het feit ook, dat Congo zeer laat in de greep der kolonisatie is gevallen, heeft gemaakt dat er zich geen bourgeoisie meer kon ontwikkelen. Het koloniaal regiem kon zich de daarvoor noodzakelijke economische en politieke concessies niet meer veroorloven. Al deze feiten laten niet na hun stempel te drukken op de verdere ontwikkeling van de nationale bevrijdingsbeweging. De nationale beweging heeft haar zwaartepunt in de steden. De leiding wordt gevormd door arbeiders en jonge intellectuelen.

Dat alles verontrust ten zeerste de kolonialistische kringen. Onder hen bevinden zich, net als elders, kringen die alle heil van het krachtdadig optreden verwachten. Andere kringen menen, dat er concessies moeten worden gedaan. Maar deze laatsten zijn toch in hun optreden

tegen de „ultra's" zeer zwak. De klasse waarmede zij het op een koopje zou kunnen werpen, ontbreekt. Men heeft wel gepoogd een bevoorrechte categorie onder de Congolezen in het leven te roepen, de z.g.n. „évolués" Men is daar echter slecht mee uitgekomen. Diezelfde „évolués", die de kolonialisten de school hebben laten bezoeken en later op posten in de administratie hebben geplaatst en tot burgemeester hebben aangewezen, hebben praktisch allen de zijde der onafhankelijkheidsbeweging gekozen.

* *

Het was de Jezuïeten-pater Van Wing, die in 1946 voor het eerst de alarmklok luidde. „De grond begint onder onze voeten te bewegen" riep hij uit.

Inderdaad, de oorlogsjaren 1940—1945 waren niet rusteloos voorbijgegaan. In 1941 breekt een opstand uit in de Maniema (Oostelijke provincie). Twee kolonnen zwarte krijgers zijn door de dichte oerwouden opgerukt naar het centrum Masissi. Ze worden er tot staan gebracht en afgeslacht. In 1942 staking in de mijnen van Lumbumbashi (Katanga). 65 arbeiders worden neergeschoten. In 1944 staking te Matadi en ernstige incidenten te Elisabethstad. Kort hierop volgt een opstand in het inlandse leger. Het garnizoen van Luluabourg (Kasaï) houdt de stad gedurende vier dagen, maar moet tenslotte het onderspit delven.

Het koloniaal bestuur oordeelt, dat het tijd is ballast uit te werpen. Het vakverenigingsrecht wordt in theorie afgekondigd. Maar een reeks beperkende regelingen maken er een karikatuur van.

Na 1945 ontstaan overal Congolese verenigingen. Aanvankelijk hebben deze organisaties geen enkel uitgesproken politiek karakter. Het gaat om „onderlinge hulp" en „kultuurverenigingen". In 1952 wordt de ABAKO (Associatie der Bacongo) te Leopoldstad opgericht. Het doel der vereniging is de Kicongo-taal te verdedigen en te verbreiden. Er moet hier inderdaad opgemerkt worden, dat de Kicongo-taal, de moedertaal der Bacongo, door het bestuur verdrongen werd ten gunste van een door missionarissen geconstrueerde taal, het Lingala. De ABAKO stelt zich tevens tot doel de geschiedenis der Bacongo op schrift te stellen.

In 1954 verschijnt het manifest van de groep „Conscience Africaine". Dit manifest komt op voor „totale emancipatie". Hierop werpt de ABAKO zich in het debat dat nu meer en meer publiek gevoerd wordt. De voorzitter der ABAKO, Joseph Kasa-Vubu, oud-leerling der patersjezuïeten, werpt zich op als een waar agitator. Hij komt op voor de demokratische rechten voor de Congolezen. Hij eist de vrijheid van pers, woord en vergadering. Hij verwerpt elk uitstel van ontvoogding. Hij komt op voor de nationalisatie van de grote industrie en landbouwondernemingen. Daarenboven houdt Kasa-Vubu zich afzijdig van elk contakt met het koloniaal bestuur wat zijn invloed en prestige bij de massa ten goede komt.

De maanden verstrijken en het politieke leven neemt van dag tot dag toe in de Congolese wijken der steden. Onder druk van de politieke evolutie zal het koloniaal bestuur een nieuwe concessie doen. Begin februari 1958 worden „verkiezingen" georganiseerd in drie steden, n.l.

Leopoldstad, Stanleystad en Elisabethstad. Het gaat om de aanwijzing van de helft der gemeenteraden. De andere helft zal door het koloniaal bestuur benoemd worden.

De ABAKO neemt, na een heftige kritiek op het karikaturaal karakter van deze verkiezingen, er toch aan deel. Het koloniaal bestuur zet ook haar mannetjes in. De uitslag: meer dan 80 percent der stemmen gaan naar de ABAKO-leden of sympathiserenden. De kandidaten van het bestuur verkrijgen een belachelijk aantal stemmen. Als de uitslag bekend wordt, stellen de kolonialisten deze als „rassistisch". Deze uitslag, wordt in een rapport gezegd, moet door aanvullende reglementen worden „recht getrokken". Kan men werkelijk beweren dat de uitslag van de verkiezingen er een is van „stam tegen stam"? De Bacongo maken te Leopoldstad 46 % van de bevolking uit, doch ze behaalden meer dan 80 % der stemmen en 78 % der zetels. Dit wijst er op dat kiezers van andere ethnische oorsprong voor de Bacongo hebben gestemd.

Ter gelegenheid van de aanstelling van Kasa-Vubu tot burgemeester der gemeente Dendale houdt hij een openbare redevoering waarin hij opnieuw de demokratische rechten opeist en ..."de innerlijke autonomie op weg naar de onafhankelijkheid" In augustus 1958 vinden zowel in Congo als in België de plechtigheden plaats ter herdenking van de 50 ste verjaardag van de proklamatie van Congo tot Belgische kolonie. Op de dag der plechtigheid is de stad beschilderd met het ene woord „Indépendance" (Onafhankelijkheid).

In diezelfde periode ontstaan ook in de provincie Kivu, Katanga en elders organisaties van Congolezen, die de onafhankelijkheid opeisen. Het politieke leven onder de Congolezen breidt zich elke dag meer uit. In de loop van de maand november van vorig jaar houdt Kasa-Vubu in de gemeente Barumbu een redevoering, waarin hij de terugtrekking der Belgische troepen uit Congo eist en... de onmiddellijke onafhankelijkheid.

In Katanga wordt, onder klaarblijkelijke inspiratie van de grote Belgische trust Union Minière, een beweging op touw gezet onder de benaming „Union Katangaise" (Katangese Unie). Deze groepering wil de afscheuring van Katanga van de rest van Congo. Zij eist de autonomie voor Katanga. Dit gebeurde kort voor de reis van de Belgische minister Pétillon naar Congo. Tijdens zijn bezoek aan de provincie Katanga kan hij een duizendkoppige manifestatie van negers in ogenschouw nemen die demonstreren voor „de eenheid van Congo". „Ons heil," zo verklaren de Katangezen, „ligt niet in de verdeeldheid van Congo, maar wel in zijn eenheid". Hiermede werd een streep getrokken door de rekening van de grote mijnmaatschappij. Haar doel was en blijft duidelijk. Door de „autonomie" van Katanga wil de „Union Minière" de oprichting van zijn eigen koninkrijk tot stand brengen.

Dan komt de Afrikaanse conferentie te Acra, waaraan drie afgevaardigden deelnemen van de „Congolees Nationale Beweging", die kort na de affaire te Katanga werd opgericht. Terug van de conferentie worden massa-vergaderingen gehouden, waarop door de afgevaardigden verslag wordt uitgebracht.

Ondertussen beginnen in het milieu van de veiligheidspolitie te Leopoldstad geruchten te lopen, dat er een eind moet worden gemaakt aan de agitatie van de ABAKO en van Kasa-Vubu.

Op 3 januari komt dan de vergadering van de ABAKO in de gemeente Kalamu. Aanvankelijk toegestaan, wordt de toestemming ingetrokken op het ogenblik dat de vergaderzaal is volgelopen. Het spel van het bestuur is duidelijk: provocatie! De sprekers van die avond, waaronder Kasa-Vubu verzoeken de aanwezigen kalm te zijn en naar huis te gaan. Wat ook gebeurde. Doch bij de uitgang van de zaal staat de politie opgesteld. Men roept „Vive l'indépendance" (leve de onafhankelijkheid). De blanke politie-commissaris Van Daele slaat een neger in het gelaat. Er ontstaat een handgemeen, waarop een andere blanke commissaris „in staat van wettige zelfverdediging" zijn revolver trekt en een der betogers neerschiet. Hierop komt voorgoed de woede tot uitbarsting.

Daarop wordt er duchtig in de massa geschoten. Men begint de inlandse wijken „uit te kammen" De regering geeft toe ...10 doden, daarna 30 doden, tenslotte bekent zij 42 doden De korrespondent van het katholieke blad „De Standaard" telefoneert uit Leopoldstad en geeft 192 doden op. De tragische werkelijkheid is erger. Volgens Congolese bronnen zouden er minstens 250 doden zijn te betreuren en vele honderden gekwetsten. Geen enkele Europeaan is gedood. Kasa-Vubu en andere leiders van de ABAKO worden gearresteerd en hun vereniging verboden. Het doel is bereikt! Het daaropvolgende protest der neger-burgemeesters van Leopoldstad wordt beantwoord met de arrestatie van de twee burgemeesters Pinzi en Diomi (deze laatste nam deel aan de conferentie te Acra).

Op 13 januari legt de regering in het Belgische parlement een verklaring af. Zij belooft de onafhankelijkheid. Geen woord echter over een datum, een tijdstip. Er zullen verkiezingen worden georganiseerd. Maar hoe? Zonder vrijheid van woord en vergadering! Hierover zwijgt de regering.

In het Belgisch parlement speelt zich in die dagen een merkwaardige scène af. Alleen de Communistische woordvoerder gaat de regering te lijf en klaagt haar aan in het tragische gebeuren te Leopoldstad. Hij eist de vrijlating der gearresteerden en het onmiddellijk beginnen van besprekingen met de Congolese leiders over de kwestie van de onafhankelijkheid. Bij het einde van zijn rede wordt hij toegejuicht door een tiental sociaal-democratische volksvertegenwoordigers.

Een ander verheugend feit doet zich voor. De arbeiders van de grote metaalbedrijven uit de streek van Charleroi, Luik en Hoei nemen protestmoties aan, waarin hun solidariteit met het Congolese volk wordt uitgedrukt en het recht op nationale onafhankelijkheid wordt erkend. De studenten der Brusselse Universiteit doen hetzelfde. Communistische en sociaal-democratische jeugdorganisaties verklaren zich aan de zijde der Congolezen. Verscheidene vakverenigingen nemen soortgelijke moties aan. Tenslotte wordt, dank zij drie Brusselse advokaten, de hr. Wolff van de liga voor de rechten van de mens, de hr. Chômé van de democratische juristen en onze kameraad Terfve, lid van het Politiek Bureau der Belgische Communistische Partij, te Leopoldstad zelf, voor de rechtbank het kolonialistisch karakter der magistratuur ontmaskerd. De gehele Belgische pers is gedwongen te erkennen, dat de rechten van verdediging niet gewaarborgd zijn en dat het bezitten van een mening, die anders is dan die van het koloniaal bestuur, op zich zelve al een vergrijp is.

De bloedige repressie die door het koloniaal bestuur in Congo werd toegepast, heeft de Congolese politiek der Belgische regering in nog grotere moeilijkheden gebracht dan er voorheen al bestonden.

De reis van de minister van koloniën, de heer Van Hemelrijck, naar Congo bewijst hoe moeilijk hij het heeft om de Congolezen te winnen. Zeker heeft de minister al een paar maal verklaard, dat het goed gaat met zijn zending aldaar. Hij heeft in verklaringen aan de pers gezegd, dat overal waar hij gekomen is, hij de steun kreeg zowel van zwarten als van blanken. „Waar het akkoord moeilijk zal kunnen bekomen worden, zullen wij discipline-oplossingen opleggen." ... Hiermede is dan alles gezegd.

De opmars van het Congolese volk naar zijn vrijheid en zijn onafhankelijkheid is niet meer tegen te houden. Zelfs de „discipline-oplossingen" van de minister zijn daarvoor te zwak. Congo heeft zijn plaats ingenomen in de grote bevrijdingsbeweging van de Afrikaanse volken, tegen het imperialisme, voor onafhankelijkheid en mensenrecht.

A. de CONINCK
Lid van het Politiek Bureau
van de Communistische Partij
van België.

DE VOLKSCOMMUNES IN HET NIEUWE CHINA

"Fris als de morgenzon verrees in 1958 een nieuwe sociale organisatie boven de brede horizon van Oost-Azië." Met deze woorden beschreef het partijbestuur van de Chinese Communistische Partij eind vorig jaar op beeldende wijze het ontstaan van de volkscommunes in dit grote land *). Dit nieuwe verschijnsel in de Chinese maatschappij, dat zich als een wervelwind verspreidde, heeft grote aandacht getrokken, zowel van vrienden en vijanden, en heeft vele pennen in beweging gebracht. Het is een vorm, die zich in andere landen bij de opbouw van het socialisme niet heeft voorgedaan en voortspruit uit de bijzondere Chinese omstandigheden, zonder dat echter wordt voorbijgegaan aan de algemene wetmatigheden die de socialistische opbouw in welk land dan ook kenmerken.

De eerste volkscommune ontstond op 20 april 1958 in de provincie Honan. In enkele maanden tijds volgde vrijwel het gehele Chinese platteland dit voorbeeld. Meer dan 120 miljoen boerengezinnen, ruim 99 procent van het totaal, hebben zich nu in dergelijke communes georganiseerd; 740.000 boeren-productiecoöperaties hebben zich omgevormd tot meer dan 26.000 volkscommunes.

De beweging tot het oprichten van deze volkscommunes voltrok zich niet als een planmatige, van bovenaf georganiseerde beweging, maar was gegroeid uit de ervaringen en behoeften van het platteland, met als basis de reeds tot bepaalde hoogte ontwikkelde coöperaties of collectieve landbouworganisaties. De volkscommunes betekenen een verdere stap in de revolutionaire ontwikkeling, die met de grondverdeling (in 1949 werd de grondhervorming algemeen doorgevoerd) begon en die een eind maakte aan de feodale verhoudingen op het platteland en nieuwe, socialistische verhoudingen schiep.

Eertijds waren de boeren bezitloos en rechteloos. 90 pct van hen pachtte de grond van de landheren, die tezamen met een handjevol rijke boeren 70 pct van de totale bouwgrond in hun bezit hadden. Deze landheren waren de steunpilaren van Tsjiang Kai-sjeks regiem op het platteland. Het beëindigen van hun overheersende positie op politiek en economisch gebied leidde de grote veranderingen op het Chinese platteland in. Daarbij hebben de vroegere bezitsverhoudingen, waarbij privé-bezit voor de grote massa van de Chinese boeren nauwelijks bestond, er tezamen met de grote revolutionaire strijd van het Chinese volk toe bijgedragen, dat minder individualistische neigingen aan de dag traden en het bewustzijn om collectief te werken sneller tot ontwikkeling kwam.

Na de bevrijding van het land voltrok zich een vrij snelle ontwikkeling van persoonlijk grondbezit naar collectieve bewerking en collectief bezit van de grond. De Chinese boeren zagen snel, dat met meren-

---

*) In een resolutie van 10 december 1958. In het Nederlands wordt deze resolutie gepubliceerd in het maart-nummer van „Vraagstukken van Vrede en Socialisme."

deels zeer kleine privé-boerenbedrijfjes een grotere produktie en een beduidende verbetering van het levenspeil niet mogelijk is. Zij werden overtuigd van het nut van de coöperatie en tegen het einde van 1957 waren vrijwel alle boerengezinnen in coöperaties verenigd. Deze coöperaties ontwikkelden zich snel; zij bewezen grote voordelen op te leveren. Toch bleek echter snel, dat de coöperaties niet konden voldoen aan de groeiende eisen, die hun gesteld werden.

De grote bevolkingsdichtheid maakte de verhoging van de oogstopbrengst per ha tot een eerste eis, waaraan met grote hartstocht werd gewerkt. Vooral was het nodig om zeer intensieve methoden aan te wenden. Gezien de betrekkelijk geringe mechanische hulpmiddelen vraagt dit veel arbeidskrachten. Daartoe was het verder nodig om het probleem van de irrigatie op te lossen. De vroegere heersers hadden niets gedaan om hierin verbetering aan te brengen. De Volksregering nam echter snel na de oprichting van de Chinese Volksrepubliek initiatieven om de grootste gevaren te bedwingen. Er werden dijken aangelegd en verbeterd, waar de toestand het ernstigst was. Later werden plannen op langere termijn in uitvoering genomen, zoals b.v. het project om de Gele Rivier aan banden te leggen. In geheel China zijn er stukken land, die jaarlijks onder water lopen; het aanleggen van dijken en reservoirs om de watertoevloed op te vangen, kost onder de huidige verhoudingen eveneens veel arbeidskrachten.

Zo wordt het begrijpelijk, dat er zich op het platteland een gebrek aan arbeidskrachten voordeed. De drang nam toe om buiten de grenzen van de boerencoöperaties te gaan en de werkzaamheden door verscheidene coöperaties te doen verrichten, waardoor ook de arbeidsproduktiviteit zou toenemen. De boeren zelf namen het initiatief hiertoe; zij voegden, zoals gezegd het eerste in de provincie Honan, verscheidene coöperaties tezamen en namen er ook de coöperaties van de handwerkslieden in het betreffende gebied in op. De eerste volkscommunes werden geboren.

VEELZIJDIGE ACTIVITEIT

Zij gingen zich bezig houden met een veelzijdige economische activiteit. In de volkscommunes werden industrie, landbouw, handel, opvoeding en militaire zaken verenigd. Zij combineren bedrijfsbeheer en regeringsbestuur.

Vele volkscommunes zijn zeer groot. Zij omvatten soms meer dan 10.000 gezinnen. Met hun grote bevolking, hun grotere mogelijkheid tot activiteit en grote kracht, zijn zij in staat hun mankracht, hun materiële en financiële bronnen nog rationeler te gebruiken. Zaken, die de kleine boerencoöperaties in het verleden niet konden opknappen, worden nu binnen korte tijd verricht. De volkscommunes zijn overgegaan tot het opzetten van crèches, tehuizen voor ouden van dagen, ziekenhuizen, scholen, gemeenschappelijke eetzalen enz. Vele dingen, die voorheen door de staat werden gedaan, b.v. het oprichten van scholen, geschieden nu door de volkscommunes zelf.

De volkscommunes riepen een ongekend enthousiasme op. Niet alleen van de boeren, maar ook van de stadsbevolking. Dit zal een ieder die door China reist, opvallen. Zelfs als men geen volkscommune bezoekt, zal men toch overal attent worden gemaakt op het bestaan daar-

van. Uiteraard houdt de pers zich hiermee uitvoerig bezig, maar ook vele liedjes, opera's, talloze plaatwerken en schilderingen op de buitenmuren zijn aan deze meeslepende ontwikkeling gewijd. De „dag van de volkscommunes" werd b.v. ook in de ijzer- en staalstad Ansjan gevierd. De kale bomen waren uitbundig met rode papieren bloemen versierd; elders waren met fluweel overtrokken zegepoorten opgetrokken, waarop toepasselijke gedichten te lezen waren over de betekenis van de communes voor China.

De volkscommunes bieden inderdaad een enorm perspectief, ook voor het versnellen van de industrialisatie van het land. Het probleem van de industrialisatie is nog niet opgelost door het bouwen van de enorme basisindustrieën in de steden. Het opzetten van industriële bedrijfjes door de volkscommunes kan helpen het industrialisatie-proces te versnellen, evenals het gebruik van oude, vaak nog primitieve methoden naast de allermodernste.

De nieuwe landbouwmethoden maakten b.v. het gebruik van werktuigen noodzakelijk, die de grote industrie in dit stadium nog niet kan leveren. Het platteland wierp zich daarom op het zelf fabriceren daarvan in kleine werkplaatsen en fabrieken. Het land werd overdekt met kleine smeltovens waarbij de grote hoogovenbedrijven steun verleenden. De produktie van deze primitieve ovens liep al spoedig op tot een omvang gelijk aan die van de gezamenlijke hoogovenbedrijven!

In de communes vindt men trouwens nog andere vormen van nijverheid of industriële produktie, b.v. van kunstmest, insecticiden, mijnbouw, van bouwmaterialen, suiker, papier, textiel enz.

De produkten worden ten dele voor eigen gebruik aangewend, maar worden ook aan de staat en zijn handelsondernemingen, aan staatsbedrijven of aan andere communes verkocht of uitgewisseld. De produktie van de bedrijfjes der volkscommunes valt binnen het staatsplan en staat onder staatscontrole.

De landbouw blijft echter het zwaartepunt voor de communes. Met arbeidsintensieve methodes, zoals diep ploegen, dicht planten, goede bemesting en irrigatie, kan zelfs minder land toch meer opleveren. Deze methoden hebben in het afgelopen jaar grote resultaten opgeleverd. De graanproductie verdubbelde in vergelijking met 1957. In sommige streken was de opbrengst zelfs tien maal zo groot! Tezamen met de sprong, die op industrieel gebied werd gedaan in 1958, — de industriële produktie als totaal steeg met 65 pct, de staalproduktie kwam van 5,35 miljoen ton op 11 miljoen ton en de kolenproduktie verdubbelde en bedraagt thans ongeveer 270 miljoen ton (reeds meer dan Engeland), — wordt deze ontwikkeling wel aangeduid als het „Chinese wonder" of zoals de Chinezen zelf zeggen de „grote sprong". Met behulp van arbeidsintensieve methoden, zowel oude als nieuwe, zal ook in de komende periode gebruik worden gemaakt van de voordelen die de volkscommunes met hun grote arbeidsleger bieden.

ORGANISATIE VAN DE ARBEID

De organisatie van de arbeid neemt in de volkscommune, zoals hieruit voortvloeit, een belangrijke plaats in. Zij geschiedt, zoals de

Chinezen zeggen „volgens militaire regels". Prompt is daarom iedere Chinees in de „vrije" westelijke pers tot „staatsslaaf" en meer van dat fraais betiteld. De PTT-ambtenaar, wiens wekker 's ochtends om vijf uur afratelt en die dan snel in zijn geuniformeerde werkkleding schiet en zich naar zijn werk haast, is geen „staatsslaaf" maar vrij. Net zo vrij als de metaalbewerkers, die met duizenden van zijn maats de poort doorgaat, de prikklok moet induwen (d.w.z. op appèl verschijnt) en later gemeenschappelijk in de cantine, nadat de fluit hem daartoe heeft geroepen, zijn boterham met jam eet. De Chinezen, die het werk in de landbouw „volgens militaire regels" organiseren, zijn echter „onvrij". Ze zeggen zelf echter duidelijk in de resolutie van 10 december 1958 wat hieronder wordt verstaan:

„Er moeten zowel discipline als democratie in de organisatie van de arbeid in de volkscommune zijn. Wat wij noemen organisatie volgens militaire regels betekent georganiseerd naar het voorbeeld van een fabriek. Het betekent, dat de organisatie van de arbeid in de volkscommunes georganiseerd en gedisciplineerd zal worden als in een fabriek of in het leger; dat is nodig bij een agrarische produktie op grote schaal. De krachten van een agrarische produktie op grote schaal zijn net als de krachten van de industriële produktie op grote schaal, als een industrieel leger. Het moderne industrieleger werd georganiseerd door de bourgeoisie, waarbij iedere fabriek tot een militair kamp wordt. De discipline voor de arbeider, die voor zijn machine staat, is net zo straf als die in het leger. Het industrie-leger is in een socialistische maatschappij het industrieleger van een enkele klasse, de arbeidersklasse, die zich heeft bevrijd van de uitbuitende en meerwaarde verkrijgende kapitalist en die een krachtig en levendig op vrijwilligheid gebaseerd democratisch centralisme in werking heeft gebracht. Wij passen dit systeem nu toe op het platteland en vestigen op deze wijze een socialistisch industrieel leger voor het land, dat bevrijd is van de uitbuiting door de landheer en de rijke boer, dat gebaseerd is op het democratisch centralisme en uitkomt boven het peil van de produktie op kleine schaal."

De volkscommunes riepen instellingen in het leven, die het mogelijk moesten maken zoveel mogelijk bewoners aan de produktieve arbeid te doen deelnemen. Met name waren dit crèches, waar de kinderen worden verzorgd en cantines. De oprichting hiervan ging samen met het invoeren van de zogenaamde vijf garanties, de kosteloze verzorging van de eerste levensbehoeften, zoals maaltijden, kleding, brandstof, crèche, onderwijs, alsook de voorziening in de begrafenis. Deze verstrekkingen zijn gecombineerd met de beloning voor de geleverde arbeid.

Dit laatste is het belangrijkste deel; de gratis-verstrekkingen mogen, zoals de Chinese Communistische Partij in haar resolutie waarschuwt, niet te groot zijn en mogen er zeker niet op gericht zijn het leven van het volk gelijkvormig te maken. De betaling in geld, volgens het principe loon naar prestatie, zal gedurende lange tijd nog de belangrijkste plaats moeten innemen. De lonen, die in de volkscommunes worden uitbetaald, zijn ook afhankelijk van de verschillende omstandigheden waaronder de produktie plaats heeft en in overeenstemming met de graad van geschooldheid van de werkers. Zo bestaan er zes tot acht verschillende loonschalen, die worden besproken en waarover wordt

besloten in de bijeenkomsten van de leden en van de leiding van de volkscommunes.

Een belangrijk aspect van de instellingen voor gemeenschappelijk verbruik, zoals de cantines en de daar verstrekte gratis maaltijden, is dat de hindernissen worden weggenomen die de vrouwen het deelnemen aan de produktie belemmeren. Weliswaar is er geen sprake van, dat de vrouwen verplicht zouden zijn om hun kinderen bij de crèche of de kleuterschool in te leveren, zoals ergens in de burgerlijke pers gesuggereerd werd. De vrouwen zijn vrij om wel of niet aan het arbeidsproces deel te nemen. Een feit is echter, dat de meesten van hen wel mee werken. Dit is een duidelijk bewijs van de emancipatie van de vrouw, wier plaats eertijds in de keuken was en die geen enkel recht bezat, maar die nu gelijkwaardig is aan de man, zowel omdat zij beschikt over dezelfde democratische rechten alsook door haar deelname aan het productieproces.

Interessant is de verbinding tussen studie en practische arbeid, waarmee in de volkscommunes op elke trap rekening wordt gehouden. De communes, die zoals reeds werd gezegd vaak zeer groot zijn, hebben eigen lagere scholen, middelbare scholen, landbouwscholen en technische scholen. Middelbaar en technisch onderwijs kan ook in de avonduren worden gevolgd. Zeer verbreid zijn de volksuniversiteiten, waar aan oud en jong vooral politieke kennis en techniek wordt onderwezen. Er is bepaald, dat in de volkscommunes dagelijks acht uur wordt gewerkt (uitzonderingen in de oogsttijd zijn mogelijk) en dat twee uur aan studie wordt besteed. Op alle onderwijsinstellingen, zowel in de stad als op het platteland verrichten de kinderen (van het negende jaar af) en de studenten naast de studie lichamelijke arbeid, waarbij rekening wordt gehouden met leeftijd, lichamelijke ontwikkeling en belangstelling. De bedoeling is de boekenkennis met practische kennis te combineren.

Ook kennen de volkscommunes eigen militia-eenheden. Deze zijn, mede onder indruk van de bedreiging van de Verenigde Staten op Taiwan (Formosa) uitgegroeid tot een volksmilitie, die zo nodig in staat zou zijn tot de verdediging van het vaderland bij te dragen. De commandanten van de militia zijn niet automatisch dezelfde als de leiders der commune. De kaders van de militia ontvangen voor wat betreft de militaire aangelegenheden hun orders van hogere militia-instanties. Voorzover het hun plaats in het arbeidsproces betreft, hebben zij dezelfde rechten en plichten als ieder ander lid van de commune.

TEGEN VERDRAAIING VAN COMMUNISME

De oppervlakkige beoordeelaar moge het lijken of China met de vorming van de volkscommunes en de gratis voorzieningen in de meest noodzakelijke levensbehoeften een sprong naar het communisme ging maken. In China zelf werden ook dergelijke geluiden gehoord. In enkele volkscommunes werd in resoluties bezworen om alles „tot volkseigendom te verklaren" en „onmiddellijk het communisme te realiseren". De imperialisten hebben getracht deze overdrijving te gebruiken en het voor te stellen als of de Chinese Communistische Partij van mening zou

zijn, dat zij het communisme had verwezenlijkt en daarmee verder zou zijn dan welk ander land ook. Hun doel was daarbij om ideologische verwarring te zaaien en het vooral zo voor te stellen, alsof er tegenstellingen ontstonden tussen de Sowjet-Unie en China.

Nu hebben Marx, Engels en Lenin in hun werken de overgang van het kapitalisme naar het communisme uitvoerig beschreven. Zij hebben gewezen op het wetenschappelijke onderscheid tussen socialisme en communisme, tussen de twee fasen van de communistische maatschappij, waarbij het socialisme de lagere fase is en het communisme de hogere fase. Geen werkelijke communistische partij ontkent dit wetenschappelijke onderscheid. Zo wordt in het beginselprogram van de CPN „De weg naar een socialistisch Nederland" geschreven:

„Naarmate de werkers zich uit eigen ervaring van de voordelen en de superioriteit van de socialistische produktiewijze overtuigd hebben en de overblijfselen van de kapitalistische produktie aan de kant zullen hebben gezet, zal het Nederlandse volk tot een klassenloze, eensgezinde en georganiseerde gemeenschap van socialistische werkers worden, die gegrondvest is op de regels: „Wie niet werkt, zal niet eten" en „Ieder werkt naar zijn vermogen en ontvangt volgens zijn prestatie." Dan zal de tijd aanbreken voor de overgang naar het communisme, dat gegrondvest zal zijn op de regel: „Ieder werkt naar zijn vermogen en ontvangt naar zijn behoeften".

Op dit wetenschappelijke onderscheid wordt ook in de Chinese resolutie over de volkscommunes herhaaldelijk gewezen. China is bezig aan de socialistische opbouw; haar tweede vijfjarenplan is gericht op de verdere ontwikkeling en versterking van de socialistische industrie. De volkscommune is de fundamentele eenheid van de socialistische sociale structuur in China, waarin de industrie, de landbouw, de handel, de opvoeding en militaire zaken worden verenigd. Deze volkscommunes zullen het tempo van de socialistische opbouw verder vergroten.

De volkscommunes betekenen dus niet dat het communisme in China is ingevoerd. Dat kan niet, omdat aan de voorwaarden voor een communistische maatschappij in vele opzichten nog niet is voldaan.

De overgang naar het communisme is afhankelijk van een bepaalde stand in de ontwikkeling der produktiekrachten. Pas als deze zich ontplooid hebben, is het mogelijk een verandering in de produktieverhoudingen tot stand te brengen. Op het ogenblik is China pas op weg een moderne industriestaat te worden; dit zal nog vele jaren duren. Het huidige peil van de ontwikkeling van de produktiekrachten is als geheel bezien nog steeds laag.

In de resolutie van de Chinese communisten wordt hierover gezegd:

„Drie jaar van harde strijd (de Chinezen spreken over drie jaar van harde strijd in de opbouw, waarvan thans een jaar achter de rug is, red.) plus verscheidene jaren van energieke arbeid kunnen een grote verandering in het economische beeld van ons land brengen. Maar zelfs dan zal het nog een aanzienlijke afstand zijn om de doeleinden van een hoge graad van industrialisatie van het gehele land en de mechanisatie en electrificatie van de landbouw te bereiken; en het zal zelfs nog een langere afstand zijn om de doeleinden van een enorme overvloed van sociale produkten, van een grote verlichting van de arbeid en van een aanzienlijke verkorting van de arbeidsdag te berei-

ken. Zonder dit alles is het uiteraard onmogelijk te spreken over de overgang naar een hogere stand van de menselijke samenleving, het communisme. Daarom moeten wij, omdat wij toegewijd zijn aan de zaak van het communisme, ons in de eerste plaats wijden aan de ontwikkeling van onze produktiekrachten en vol energie werken om ons plan voor de socialistische industrialisatie te vervullen."

Het communisme houdt ook in, dat de produktiemiddelen volkseigendom zijn. Op het ogenblik zijn de produktiemiddelen op het platteland in hoofdzaak (b.v. de grond) de eigendom van de communes, d.w.z. collectief eigendom.

Dit is dus een verschil met de industriële ondernemingen, die eigendom zijn van de staat en zo aan het gehele volk behoren. De Chinese resolutie wijst erop: „Te zeggen, dat de eigendom van de volkscommune, zoals zij nu bestaat op het platteland, reeds eigendom is van het gehele volk, is niet in overeenstemming met de werkelijkheid." Onder meer om deze reden voerden de Chinese communisten de volkscommunes tot nu toe alleen op het platteland door en niet in de stad, waar de socialistische eigendom van het volk reeds voornamelijk verwezenlijkt is. Bovendien is de situatie daar ingewikkelder en vindt men er ook nog een bourgeoisie-ideologie onder vele voormalige kapitalisten en onder intellectuelen, waardoor er nog misvattingen over de volkscommunes bestaan.

Zo spreekt de Chinese Communistische Partij zich uit tegen het verdraaien en vulgariseren van het communisme. Ook het overdreven beklemtonen van de vijf garanties, de gratis-voorzieningen die aan alle leden van de volkscommunes worden gegeven, wordt afgewezen. Dit is slechts een embryo van het communisme, maar niet meer dan dat. Het belangrijkste ervan is, volgens de resolutie, dat het de mensen een grote zekerheid geeft en hen vertrouwen doet hebben in het heden en in de toekomst.

De betekenis van de Communistische Partij als vooruitziend en leidend orgaan komt uit de uiteenzettingen in deze resolutie op beslissende wijze naar voren.

De communisten in de dorpen hadden bij de ontwikkeling van de volkscommunes vooraan gestaan. Zij waren de drijvende krachten, de organisatoren ter plaatse ,de inspirators van deze grootse vooruitgang. Doordat miljoenen communisten, verspreid over alle dorpen tot in de meest afgelegen districten, aan de beweging een leidend aandeel hadden, was de centrale partijorganisatie volkomen op de hoogte en zij moedigde de beweging aan. Maar zij zag ook de moeilijkheden en gevaren en beschouwde deze in het licht van het marxisme-leninisme. Daardoor was zij ook in staat om concrete en gedetailleerde voorstellen en aanwijzingen te geven voor het practische werk van de communes, zowel als om de perspectieven die de volkscommunes voor de toekomst bieden op de juiste wijze te waarderen.

Deze leiding door de Communistische Partij geeft de garantie dat de volkscommunes bij de verwezenlijking van de economische plannen, die voor dit jaar opnieuw voorzien in een „grote sprong voorwaarts", een grote rol zullen vervullen.

C. V.

DE ECONOMISCHE TOESTAND IN JOEGOSLAVIË

De laatste tijd zijn in de Joegoslavische pers artikelen verschenen, waarin de economische toestand in de landen van het socialistische kamp op een verdraaide wijze wordt voorgesteld. Tegelijkertijd tracht de Joegoslavische propaganda met alle middelen de resultaten van de economische opbouw in Joegoslavië zelf omhoog te steken. Dit wordt gedaan om de weg, die bij de opbouw van het socialisme in de Sowjet-Unie en in de volksdemocratische landen is gegaan, zwart te maken en daar een „eigen" weg voor het oprichten van een nieuw maatschappelijk stelsel tegenover te plaatsen, een weg die als de „enig juiste" wordt aangeprezen.

De vergelijkende methode is, zoals bekend, een van de meest toegepaste methoden in de economische wetenschap. Vanuit dit standpunt moet men ook de economische toestand in Joegoslavië bezien; men dient deze te vergelijken met de successen bij de economische ontwikkeling in die landen van het socialistische kamp, welke in het verleden op een zelfde economisch peil als Joegoslavië stonden.

De ervaring van de Sowjet-Unie en de andere socialistische landen onderstreept tenvolle de juistheid van de marxistisch-leninistische stelling, dat het proces van de socialistische opbouw op een reeks wetmatigheden berust, die eigen zijn aan alle landen, welke de weg van het socialisme hebben ingeslagen. Natuurlijk komen deze wetmatigheden in elk land tot uiting onder verschillende, historisch gegroeide nationale bijzonderheden en tradities, waarmee onvoorwaardelijk rekening dient te worden gehouden.

Het socialisme, dat zich ontwikkelde langs de door de Russische revolutie ingeslagen weg, heeft wereldhistorische overwinningen behaald. Het nieuwe maatschappelijke stelsel is reeds lang buiten de grenzen van één land getreden. Het socialisme is veranderd in een wereldstelsel. De ontwikkeling van het socialistische wereldstelsel wordt gekenmerkt door de reusachtige successen van de U.S.S.R. en de andere landen van het socialistische kamp bij de uitbreiding van de produktie-krachten en de verhoging van de welvaart der werkers, door de verdere aaneensluiting van de rijen van het socialistische kamp en door de alzijdige ontplooiing van de economische, wetenschappelijk-technische en culturele betrekkingen tussen de socialistische landen.

En hoe is nu de economische toestand van het hedendaagse Joegoslavië, dat zich zelf heeft geïsoleerd van de gemeenschap der socialistische landen?

De gegevens van de Joegoslavische statistiek wijzen uit, dat de Joegoslavische Federatieve Volksrepubliek in haar economische ontwikkeling achter blijft bij die socialistische landen, welke op een zelfde uitgangspunt stonden. De industriële produktie was in 1958 in Joegoslavië 3,4 maal zo groot als voor de oorlog, terwijl dit in Bulgarije bijna 9 maal en in Polen meer dan 5.5 maal zoveel is. De Chinese Volksrepu-

bliek heeft haar industrieproduktie sinds 1949 bijna vertienvoudigd. Het is bekend, dat het tempo van de produktiestijging de duidelijkste aanwijzing is van de ontwikkeling van de economie.

Als men twee nabuurlanden vergelijkt, - Joegoslavië en Bulgarije -, dan blijkt dat het ontwikkelingstempo van de Bulgaarse economie niet alleen in haar geheel, maar ook voor de afzonderlijke bedrijfstakken de produktiestijging in Joegoslavië aanzienlijk overtreft. Zo werd de produktie van electrische energie in Joegoslavië in vergelijking met de vooroorlogse periode 5,3 maal zo groot, terwijl zij in Bulgarije in die periode tot het tienvoudige steeg. De produktie van steenkool was in 1957 in Joegoslavië slechts 87 procent van het vooroorlogse peil, terwijl deze in Bulgarije 2,3 maal zo groot was als voor de oorlog. De suikerproduktie werd in Joegoslavië in vergelijking met voor de oorlog tweemaal zo groot, doch in Bulgarije steeg zij tot het vijfvoudige.

De stormachtige ontwikkeling van de Bulgaarse industrie heeft er reeds toe geleid, dat Bulgarije van vele produkten per hoofd van de bevolking meer voortbrengt dan Joegoslavië.

Hoewel er een reeks industriebedrijven is gebouwd, heeft Joegoslavië zich niet kunnen verheffen tot het peil van een industrieel ontwikkeld land. Het aandeel van de industrie in het nationale inkomen is in Joegoslavië gestegen van 34 procent in 1939 tot 49 procent in 1956, doch in Bulgarije steeg dit deel in dezelfde periode van 27 procent tot 58 procent.

De Joegoslavische economie wordt ook gekenmerkt door een chronische onderbezetting van de produktiecapaciteit en een uiterst lage arbeidsproduktiviteit. De disproportie tussen de zware en de lichte industrie, tussen de verwerkende industrietakken enerzijds en de energetische en grondstoffenbasis anderzijds, als ook tussen de industrie en de landbouw, wordt steeds groter.

De plaatsvervangend directeur van het economische planbureau van Joegoslavië, N. Cobelic, zei in een rede aan het eind van 1958:

> „In 1956 werd de produktiecapaciteit slechts voor 77 procent gebruikt. Dit cijfer wordt nog onderstreept als erop wordt gewezen, dat er in de industrie in dat jaar 3,4 maal zoveel produktiemiddelen waren als voor de oorlog, terwijl de industriële produktie 2,6 maal zo groot was . . . .” Deze gegevens, zo verklaarde Cobelic, „getuigen er enerzijds van, dat met de geïnvesteerde middelen hogere produktieresultaten zouden kunnen worden bereikt, en anderzijds, dat de ontstane disproportie niet zo groot had behoeven te zijn . . . .”

Terwijl de produktiecapaciteit van de bedrijven voor de machinebouw in Joegoslavië onderbezet is, heeft de landbouw groot gebrek aan machines, is de uitrusting van vele bedrijven sterk versleten en is de mechanisatie van de belangrijkste produktieprocessen nog steeds uiterst gering.

Natuurlijk is het bekend dat de Joegoslavische arbeidersklasse zich grote inspanningen heeft getroost voor de economische opbouw. Maar de bereikte resultaten zijn slechts een gering deel van dat wat bereikt had kunnen worden door de Joegoslavische werkers als de economie van het land zich volledig zou hebben ontwikkeld in overeenstemming met de economische wetten van het socialisme.

W. I. Lenin heeft erop gewezen, dat de groei van de arbeidsproduktiviteit uiteindelijk beslissend is voor de overwinning van het nieuwe maatschappelijke stelsel. Op dit gebied der economie blijft Joegoslavië aanzienlijk achter bij de andere socialistische landen. De produktiestijging in de industrie voltrekt zich in Joegoslavië hoofdzakelijk door de vergroting van het aantal arbeiders. Hiervan getuigen de gegevens van de Joegoslavische pers.

Stagnatie in de landbouw

De leiders van de Joegoslavische Communistenbond hebben in het wezen van de zaak afgezien van de verwerkelijking van de lijn, die gericht is op de vereniging van het platteland in produktiecoöperaties. Deze is echter, zoals de ervaring van de Sowjet-Unie en de volksdemocratische landen bewijst, een machtig middel voor de socialistische omvorming van het platteland en de ontwikkeling van zijn produktieve kracht.

In de eerste jaren van het bestaan van de Joegoslavische Federatieve Volksrepubliek werden er in de landbouw produktiecoöperaties gevormd. Tot aan het jaar 1952 werden er ongeveer 7000 dergelijke coöperaties opgericht, die 17 procent van het aantal boerenbedrijven verenigden. De verwezenlijking van de vereniging van de boeren in produktiecoöperaties eist een omvangrijk en ingespannen werk voor de economische en organisatorische versterking van de coöperaties en het scheppen van een materieel-technische basis. In Joegoslavië werd dit werk niet verricht, het werd vervangen door een droog ge-administreer. Toen als resultaat van deze verkeerde praktijken de produktiecoöperaties in een moeilijke toestand kwamen te verkeren, wisten de leiders van de Joegoslavische Communistenbond niets beters te doen dan de gedachte zelf van de consequente vereniging van de boeren in produktiecoöperaties als verkeerd te verklaren. Ze gingen de reeds gevormde produktiecoöperaties liquideren. Als resultaat van het in 1953 genomen regeringsbesluit werd de overweldigende meerderheid van de produktiecoöperaties ontbonden. In 1957 waren er in Joegoslavië slechts enkele honderden van dergelijke coöperaties overgebleven.

Op het ogenblik behoort meer dan 90 procent van de nuttige landbouwgrond in het land toe aan het privébedrijf. Op het Joegoslavische platteland voltrekt zich een intensief proces van hergroepring der boerenbedrijven: het aantal kleine en allerkleinste bedrijven stijgt, zoals ook het aantal koelakkenbedrijven. Van 1952 tot 1957 steeg het aantal boerenbedrijven met 370.000 tot 2.332.000. In 1957 hadden 697.000 bedrijven hiervan een oppervlakte tot aan 2 ha, 933.000 bedrijven hadden een oppervlakte van 2—5 ha. Het aantal koelakkenbedrijven steeg in dezelfde periode met 37.000 tot 317.000. Deze bedrijven maken 14 procent uit van het totale aantal boerenbedrijven, maar zij beschikken over bijna 40 procent van de gehele landbouwgrond. 70 procent van het totale aantal bedrijven wordt gevormd door arme en kleine middelbedrijven. Aan hen behoort slechts 38 procent van de grond. Volgens de gegevens van de Joegoslavische pers beschikt de grote meerderheid der werkende boeren in de belangrijkste graanproducerende gebieden niet over arbeidsvee en over de belangrijkste landbouwwerktuigen.

De Joegoslavische landbouw doorleeft een langdurige crisis. Terwijl in 1935—1939 de gemiddelde jaarlijkse tarweoogst 2,6 miljoen ton bedroeg ,was deze in 1948—1956 2,2 miljoen ton per jaar en de jaarlijkse maisoogst was in deze jaren resp. 4,5 miljoen ton en 3,5 miljoen ton. Dit geeft een beeld van de achteruitgang der landbouwproduktie. Alleen in 1957 overtrof de landbouwproduktie in Joegoslavië als gevolg van de buitengewoon gunstige weersomstandigheden het vooroorlogse peil. In 1958 daalde de oogst van de belangrijkste graancultures, volgens de voorlopige gegevens, opnieuw beneden dit peil.

Joegoslavië kon in de vooroorlogse periode niet alleen haar behoeften aan landbouwprodukten bevredigen, maar was ook een grote exporteur van voedingsmiddelen. In de jaren 1934—1938 voerde Joegoslavië gemiddeld per jaar meer dan 170.000 ton tarwe en ongeveer 470.000 ton mais uit. Het huidige Joegoslavië, dat in hoofdzaak een agrarisch land is gebleven, is gedwongen voedingsmiddelen in grote hoeveelheden in te voeren. Zo importeerde Joegoslavië in 1953 758.000 ton tarwe, in 1953 — 832.000 ton, in 1955 — 975.000 ton, in 1956 — 1.322.000 ton en in 1957 — 1.096.000 ton. De invoer van voedingsmiddelen bedraagt meer dan een kwart van de waarde van alle in het land geïmporteerde waren,wat een zware last op de Joegoslavische economie legt.

De achteruitgang van de Joegoslavische landbouw steekt bijzonder scherp af tegen de opbloei van de produktiekrachten van het platteland in de landen van het socialistische kamp. In de nabuurlanden van Joegoslavië, in Roemenië, Bulgarije en in de andere landen van het socialistische kamp neemt de bebouwde oppervlakte voortdurend toe en worden er werken tot verbetering van de grond doorgevoerd. Het coöperatieve stelsel heeft de produktiekrachten van de landbouw snel uitgebreid. In weerwil van de grote behoefte aan broodgraan is de met graan bebouwde oppervlakte in Joegoslavië op het ogenblik 10—12 procent geringer dan voor de oorlog.

Voor de oorlog stond de opbrengst van de belangrijkste graancultures (tarwe, rogge, mais, gerst, haver) per hoofd van de bevolking in Joegoslavië, Bulgarije en Roemenië ongeveer op hetzelfde peil. In 1956 bedroeg zij in Bulgarije 450 kg, in Roemenië 408 kg en in Joegoslavië slechts 330 kg. In het goede oogstjaar 1957 was de opbrengst van de belangrijkste graancultures per hoofd van de bevolking in Joegoslavië 513 kg., maar in Bulgarije 617 kg en in Roemenië 621 kg.

In de laatste tijd is de toestand op het platteland zo critiek geworden, dat de Joegoslavische leiders gedwongen zijn te spreken over de noodzakelijkheid van een omvorming van de landbouw. Maar ook op dit gebied spreken zij over een „bijzondere weg". Volgens hun mening kan het platteland alleen het socialisme benaderen door de zogenaamde zadroega's van het algemene type, d.w.z. door middel van de in- en verkoopcoöperaties, de laagste vorm van coöperatie. Deze vorm heeft echter niets bijgedragen tot de opbloei van de produktiekrachten van de landbouw in Joegoslavië en zal dit ook niet doen. De voordelen van de zadroega's van het algemene type komen vooral ten goede aan de gezeten boeren op het platteland.

De door de Joegoslavische leiders afgelegde verklaringen over de „socialistische" omvorming van het platteland dienen in de eerste plaats

ter geruststelling van de openbare mening binnen het land, voor het opwekken van illusies dat in de Joegoslavische landbouw naar de opbouw van het socialisme wordt gestreefd.

Op het Joegoslavische platteland als voorheen de spontaneïteit van de markt; de posities van de koelakken worden sterker en de verarming van de grote meerderheid van de plattelandsbevolking gaat verder.

Levenspeil daalt

De grootsheid van het socialisme als nieuw maatschappelijk stelsel komt vooral tot uitdrukking in de bevrijding van de werkers van uitbuiting en armoede, in de ononderbroken verhoging van het levenspeil en het culturele niveau. De volkeren zien aan het voorbeeld van de Sowjet-Unie en de volksdemocratische landen, dat op grondslag van de stormachtige opbloei van de produktiekrachten de welstand van de arbeiders, boeren en intellectuelen voortdurend stijgt.

Anders staan de zaken erbij in Joegoslavië. Zoals de gegevens van de Joegoslavische statistiek zelf uitwijzen is in de loop van de laatste tien jaar het levenspeil van de werkers in dit land niet gestegen, maar gedaald. Als het verbruik per hoofd van de bevolking in 1948 op 100 wordt gesteld, dan bedroeg het van 1950—1955 gemiddeld minder dan 93 procent. In 1956 bleef het verbruik van de belangrijkste industriewaren en voedingsmiddelen beneden het peil van 1948. In de laatste jaren is het levenspeil van de Joegoslavische werkers verder gedaald. Zo stegen de kosten van levensonderhoud voor een uit vier personen betaand arbeidersgezin in 1957 ten opzichte van 1952 met 25 procent en van een gezin van een kantoorbediende met 23,4 procent. In de eerste helft van 1958 waren de kosten van levensonderhoud van een arbeidersgezin 35 % hoger dan in 1952 en van een gezin van een kantoorbediende 32 %.

De Joegoslavische huismoeders gaan met angst om het hart naar de markt. Bijna elke dag stuiten zij daar op prijsstijgingen. Bijzonder snel stijgen de prijzen van voedingsmiddelen. In juni 1958 waren zij ten opzichte van de overeenkomstige periode van 1957 gestegen met 14 %. In oktober 1958 verhoogde de regering opnieuw de prijzen van meel, brood, suiker en tabak met gemiddeld 10 tot 15 %. Het electriciteitstarief steeg met meer dan 20 % en de spoorwegtarieven met 15 %.

In Joegoslavië bestaat er werkloosheid en deze is onmogelijk te verbergen. Op het congres van de Joegoslavische economen, dat in de loop van 1958 werd gehouden, werd erkend, dat het aantal arbeidszoekenden van 82.000 in 1953 steeg tot 116.000 in 1957.

De Joegoslavische leiders verbinden hun plannen voor de economische opbouw met het verkrijgen van credieten en leningen van andere landen. Het blad „Borba" publiceerde onlangs een verklaring van de leider der Joegoslavische vakbonden, het lid van het Uitvoerend Comité van de Joegoslavische Communistenbond, C. Vuhmanovic, dat het voor de snelle economische ontwikkeling van Joegoslavië nuttig is zoveel mogelijk buitenlandse credieten te verkrijgen. „Wij zouden dwazen zijn, als we dergelijke credieten niet overal aanvaarden, waar we ze krijgen kunnen. Wij zullen dit ook in de toekomst doen en ons land

veranderen in een in economisch opzicht machtig land, waarvan de rijkdommen volledig zullen worden gebruikt voor de verbetering van de materiële toestand van ons volk."

De „hulp", die Joegoslavië van de Westelijke landen ontvangt, drukt echter als een loden last op de economie van het land. Op het ogenblik overtreft de buitenlandse schuld van Joegoslavië reeds 800 miljoen dollar. Voor de ontvangen credieten moet een hoge prijs worden betaald. Een vierde deel van de opbrengst van de Joegoslavische uitvoer dient om de rente en de aflossing op de buitenlandse leningen te betalen.

De ervaring van Joegoslavië bevestigt slechts de door alle socialistische landen getrokken conclusie, dat in het tijdperk van het bestaan van een machtige gemeenschap van socialistische landen iedere poging om het socialisme alleen op te bouwen, los van de andere socialistische staten die tot deze gemeenschap behoren, ongegrond is en slechts schade aan de zaak van het socialisme brengt. De revisionistische politiek van de Joegoslavische leiders komt steeds meer in tegenstelling tot de fundamentele belangen van de Joegoslavische werkers.

De heldhaftige volkeren van de Joegoslavische Federatieve Volksrepubliek, die hun bloed hebben vergoten voor de vrijheid en voor het recht om hun leven op socialistische grondslag op te bouwen, zijn een beter lot waardig.

I. Nikolajew
I. Doedinsky
A. Lostsjbow

Darwins afstammingsleer - een revolutie in de wetenschap

Het jaar 1859 zag de publicatie van twee der revolutionairste werken, die de moderne mensheid kent.

Het eerste was de studie van Karl Marx: „Bijdrage tot de Critiek op de staatshuishoudkunde" (Zur Kritik der politischen Oekonomie), waarin de theorie van het historisch-materialisme werd uiteengezet.

Het tweede was „Het ontstaan der soorten" (The Origin of Species) door de Engelse bioloog en natuuronderzoeker Charles Darwin waarin werd aangetoond, dat alle diersoorten en -vormen op aarde zich in nauwe biologische samenhang in de loop van miljoenen jaren hebben ontwikkeld, en dat hun oorsprong niet van religieuze of bovennatuurlijke aard is, maar in de materie zelf gevonden wordt.

Karl Marx toonde in 1859 onweerlegbaar de materialistische ontwikkelingsgang in de maatschappelijke en economische sfeer aan. Charles Darwin toonde in 1859 onweerlegbaar de materialistische groeiprocessen in natuur en dierenwereld aan.

Beide mannen kenden elkaar niet, waren tot op die dag vreemd aan elkanders studies geweest, al schreven beiden hun werken in Engeland — met dit verschil, dat Marx daar woonde als arme Duitse emigrant, wiens publicaties werden doodgezwegen, terwijl Darwin onbelemmerd had kunnen studeren, grote expedities meemaken en op tropische eilanden en koraalriffen de voorstudies maken voor zijn opzienbarende ontdekkingen. Maar beide mannen hebben op de ontwikkelingsgeschiedenis van het menselijke denken beslissende invloed gehad.

Werd Karl Marx' werk gedurende jaren doodgezwegen, dat van Darwin werd door al wat in de maatschappij en in de wetenschap behoudziek en reactionair was, met afschuw begroet. In Pruisen werd het zelfs als „staatsgevaarlijk" op de lijst van gecensureerde werken geplaatst. Doch in Engeland, het paradijs van de 19-eeuwse imperialisten, die met zegen van de staatskerk hun godgevallige plundertochten in verre koloniën volvoerden, had men voor de nuchtere waarheidzoeker Darwin toch ook slechts hoon, kerkelijke en professorale laster over. Men stelde het zo voor, of Darwins afstammingsleer de mens wilde verlagen tot een „nakomeling van de apen"; de waarheid was, dat het Christelijk wereldbeeld met zijn bijbelse scheppingsmythen door de koele, wetenschappelijke hand van Darwin aan gruizels geslagen werd. En aangezien de bijbelse mythen — niet alleen in Engeland, maar in alle kapitalistische landen — door hun patriarchale moraal bijdroegen tot instandhouding van de klassenmaatschappij, meer bepaaldelijk tot het kleinhouden van het juist dan ontwakende proletariaat, was Darwins leer in de ogen van de heersende kasten een aanfluiting en een gevaar.

Darwin, de geleerden was zich van de maatschappelijke strekkingen, die in zijn leer opgesloten zaten, volstrekt niet bewust. Hij wilde alleen wetenschappelijke waarheden aantonen, geheimen van de organische

stof bloot leggen, natuurwetten openbaren. Hij besefte niet, zoals zijn gezeten tijdgenoten, dat elke baanbrekende wetenschap, elke nieuw ontdekte natuurwet, revolutionaire uitwerkingen heeft ten aanzien van de samenleving. Zijn theorie van het natuurlijk ontstaan der diervormen en -soorten hield, door hem zelf ongeweten de diepere „ontdekking" in, dat in de natuur (en bijgevolg in de samenleving) de ontwikkelingen nooit zijn afgesloten. De kapitalistische maatschappij echter wenste een wetenschap, die zou vaststellen, dat alle ontwikkelingstrappen waren doorlopen en dat de bereikte, kapitalistische samenleving eindpunt en hoogtepunt van alle evolutie zou zijn.

Charles Darwin zette in zijn „Ontstaan der soorten" uiteen, dat de diersoorten van elkaar afstammen, zich uit elkaar voortontwikkelen, en wel door de z.g. natuurlijke selectie of teeltkeus, zoals het voortreffelijke Nederlandse woord luidt. Die teeltkeus slaat op de inwerking van de vormen en soorten onderling: organismen variëren overeenkomstig hun wezen, het milieu vormt de aldus wordende variaties, het behoudt de levenskrachtige en roeit de zwakke „vanzelf" uit. In voortdurende processen van innerlijke en uiterlijke beïnvloeding komen steeds weer nieuwe levensvatbare soorten aan het licht. Voor degenen die tegen de draad van de realiteit in geloofden — of geloven wilden — dat de schepping in 1859 kant en klaar was, een vreselijke waarheid, een onaanvaardbare waarheid — zoals terzelfdertijd het communisme voor velen een vreselijke en een onaanvaardbare waarheid betekende... tot op de dag van vandaag.

Toen Friedrich Engels het boek van Darwin gelezen had, schreef hij Marx (December 1859):

„Overigens is die Darwin, die ik nu juist lees, reusachtig. De teleologie was naar één kant nog niet aan flarden, en dat is nu gebeurd". (Onder teleologie verstaat men een wereldopvatting volgens welke alles door een goede voorzienigheid zodanig is gemaakt, dat het aan een vooropgesteld doel beantwoordt...)

Engels, en Marx na hem, begrepen onmiddellijk de draagwijdte van Darwins opzienbarende leer. Niet alleen werd de oud-testamentische voorstelling van de wereldschepping en wetgeving, zoals zij in de vijf boeken van Mozes gegeven is, verbrijzeld. Ook de nawerking van de christelijk-middeleeuwse godgeleerdheid, die door de Heilige Thomas van Aquino was saamgevat en volgens welke nog vele katholieken zich in de vorming van hun wereldbeeld laten leiden, viel in duigen.

Thomas van Aquino had als bewijs van God's bestaan de teleologie in het spel gebracht: de wereld is door een hogere intelligentie pasklaar ingericht, zoals een goed ingerichte woning door een ordenende en voorzienige hand. Darwin toonde echter, op grond van zijn jarenlange onderzoekingen aan, dat in de natuur van doelmatigheid, voorzienigheid en ordening geen sprake zijn kan: evolutie en teeltkeus immers zijn uitingen van het eeuwigdurende niet-aangepaste, onvoorziene element in de organische ontwikkeling. Thomas van Aquino was een middeleeuwer en zijn godsbewijs hoort in de middeleeuwen thuis.

In het jaar 1909, om zo te zeggen bij het 50-jarig jubileum van Darwins boek, verklaarde de officiële wetenschap, die zich met het imperialisme verbroederd had en „wetenschappelijk" probeerde vast te

leggen, wat de bourgeoisie met de wapens en het bankaandeel verworven had, dat het Darwinisme dood was. Vooral de Duitsers, biologische goedpraters van Bismarck, Wilhelm II en Krupp, gingen hierbij voorop (Von Uexkuell, Driesch) en anderen; zij hoonden het Darwinisme als de „Engelse ziekte in de biologie", zij zaten in elk van hun boeken weer aan het „sterfbed" van Darwins nuchtere, materialistische theorie. Een ziekte en een sterfbed, die alleen in hun fantasie bestonden!

Naast de Duitse imperialistisch-gezinde professoren waren het de Jezuïeten, die het Darwinisme de doodssteek trachtten toe te brengen. Ten strijde getrokken onder het vaandel van het Neo-thomisme (Thomas van Aquino in 'n modern wapenrokje) trachtten zij, evenzo door experimenten, een dam op te werpen tegen de Darwinistische leer van de teeltkeus. De Jezuïetenpater Weissman snuffelde met mierenvlijt en feilloos instinct voor „goddelijke voorzienigheden" in het instinctleven der mieren en stelde vast, dat de organisatie van het mierennest het Darwinisme door zijn keurige ordening ondersteboven wierp. Dat bracht zijn collega Steinbüchel er toe te verkondigen, dat „de soorten voor alle tijden onveranderlijk vaststonden". Bij hen sloot zich alles aan, wat de leer van de onafgebroken evolutie van het organische leven niet kon en wilde omhelzen.

Zij konden echter de reactionaire posities niet redden. Want inmiddels waren er evenzo een reeks vooraanstaande geleerden geweest, die in werkelijke objectiviteit en wetenschappelijke onkreukbaarheid, op het standpunt van Darwin waren gaan staan. Daar waren de Engelsman Thomas Henry Huxley, Ernst Haeckel in Duitsland, en een hele reeks wereldvermaarde Russen als Metsjnikow, Timirjazew, Mitsjoerin, die het Darwinisme tot een pijler van de moderne biologie maakten.

In de wetenschap woedde de strijd tussen deze Neo-Darwinisten en de reactionairen. De eersten, die Darwins theorie hadden aanvaard, maar niet steeds wisten, wat zij er mee moesten aanvangen, maakten het de laatsten nu en dan mogelijk hen op detailpunten schijnbaar te verslaan. Een voorbeeld daarvan is het verschijnsel der „mutatie".

Darwin had wel gesproken over variante soorten, maar hij en zijn directe navolgers wisten daaromtrent in finesses zeer weinig. Terwijl Darwin er in zijn theorie dan ook zelf van afzag, zich met dit punt bezig te houden en dus eenvoudig van zijn ontdekking uitging, dat de soorten variëren en dat bij dit variëren de teeltkeus beslissend is voor de verdere vorm, gingen latere biologen tot nader onderzoek over. Men stiet daarbij op de z.g. mutaties — een soort van varianten, die men kan omschrijven als toevallige schakeringen van de soort in de natuurlijke ontwikkeling. De biologische richting, die met gebruikmaking van zekere Darwinistische bevindingen het Darwinisme trachtte te verslaan, de z.g. „vitalisten", grepen de mutatie aan om te „bewijzen", dat de natuur uitmondde in zulke toevalligheden, geheimzinnige, aan alle wetten ontsnappende, door blinde krachten opgewekte, „vitalistische" spelingen der materie... waarmee zij niet alleen meenden te hebben aangetoond, dat Darwin met zijn teeltkeus en wetmatigheid gefaald had, maar waardoor zij tevens de mogelijkheid boden, om deze „geheimzinnige", „blinde" en „vitalistische" krachten, die in de natuur werken, te herleiden tot... de bijbelse schepper en God.

Tot deze soort speculaties was de burgerlijke wetenschap dan in de 20e eeuw gekomen: het onvermijdelijk begeleidingsverschijnsel van alle mogelijke andere anti-redelijke en „existentiële" wijsgerigheden, waarmee het burgerlijk denken de anti-redelijkheid en het bruut geweld van het imperialisme opluisterde.

Het is geen toeval, dat de werkelijke voortzetters en rechtzetters van het Darwinisme hedentendage worden gevonden bij de marxistische, de dialectisch-materialistisch denkende natuur-onderzoekers. Want dat Darwin „rechtgezet" moest worden, was wel onvermijdelijk. Reeds Engels wees er op dat Darwin's bittere leer van de „strijd om het bestaan" in de organische natuur een typische uitdrukking was van het kapitalistisch milieu, waaruit Darwin stamde, een onbewuste neerslag van het imperialistische levensmotto. Het is b.v. de uiterste gevolgtrekking uit deze leer, die het aanzijn gegeven heeft aan bevolkingstheoriën, welke de oorlog, de epidemie en de natuurramp aanprijzen als zegenrijke gebeurtenissen — „de sterken zullen er wel onderuit komen." Deze ondoordachte overdracht van Darwins biologische bevindingen op het sociale vlak wordt door de Marxisten niet aanvaard.

De Marxisten trekken Darwins lijn inzake de materialistische evolutie van de natuur door in het menselijke. Zij stellen vast, dat de mens zich d e n k e n d e uit de natuur verheven heeft: de mens leerde werktuigen maken en stiet daarmee de dierlijkheid van zich. Werktuig, arbeid en de taal hebben de mens een eigen, specifieke ontwikkeling gegeven, waarbij „toeval" en „mutatie" geen rol meer spelen. De mens schiep de stoffelijke produktie-krachten, die hem in toenemende mate in staat zullen stellen, zijn geschiedenis zelf te maken — zonder oorlogen, natuurrampen en verwoestende ziekten.

Wat betekent dit alles? Dat Darwins leer, als uitgangspunt, een onmisbare etappe voorstelt in de bewustwording van de mens omtrent zijn afkomst en ontwikkeling. Het materialistisch denken, d.i. de wetenschap die de objectieve werkelijkheid onderzoekt, los van alle vooroordelen en maatschappelijke fantasieën, ziet in Darwin een van de genieën der mensheid. Hij liep, in het clericale, kapitalistische Engeland van de 19e eeuw met waarachtig wetenschappelijke, kalme moed de staketsels van de waandenkbeelden onderste boven, die het leven inperkten.

Op 12 februari 1959 was het 150 jaar geleden, dat hij geboren werd. Honderd jaar geleden verscheen zijn opzienbarend boek. Die delen van het mensdom, welke voorwaarts gaan in het bewustzijn, dat er aan de verschijningsvormen van natuur en maatschappij geen einde komt, en dat wij zelf die verschijningsvormen moeten leren besturen, eren in Charles Darwin een baanbreker van de eerste orde.

(Uit verschillende gegevens bewerkt door Th. de Vries.)

De huidige betekenis van München

Het München van 1938 is uit de herinnering van de mensheid niet meer weg te wissen.

Welke historische inhoud, welke politieke betekenis ligt aan dit begrip ten grondslag? Hoe zal de geschiedenis oordelen over de betekenis van München?

Dit vraagstuk beantwoordt de bekende historicus en politieke schrijver Andrew Rothstein duidelijk en met wetenschappelijke argumenten in zijn boek: „The Munich Conspiracy" (De samenzwering van München)[1])

In zijn studie heeft Andrew Rothstein een enorme hoeveelheid feitenmateriaal (memoires, monografieën, documenten), eigen onderzoekingen en indrukken verwerkt. Als dagbladcorrespondent was hij ooggetuige van veel belangrijke gebeurtenissen van wereldpolitieke betekenis in de twintiger en dertiger jaren. Vandaar het temperament en de feeling voor historie, die uit dit werk spreken.

Als onderzoeker heeft Andrew Rothstein de thans ter beschikking staande archiefdocumenten gebruikt en vele van deze documenten aan een noodzakelijke, wetenschappelijke critiek onderworpen. Dit betreft de weglatingen en de onvolledigheid van de publicaties, zoals de Britse documentenserie over de buitenlandse politiek van Engeland en Duitsland. Bijgevolg paart het boek „De samenzwering van München" een streng wetenschappelijk onderzoek aan een boeiende uiteenzetting en publicistische scherpte.

*

De overeenkomst van München tussen Engeland en Frankrijk met Hitler en Mussolini was geen poging om de fascisten „tevreden te stellen", zoals men dat zo dikwijls voorstelt, en niet eens een capitulatie van de „Westelijke democratieën" voor het fascisme. Neen, „München was een samenzwering tot agressie", schrijft Rothstein (pag. 271), een complot van de imperialistische krachten van Engeland en Frankrijk met het Duitse militarisme, met als doel: agressie tegen de Sowjet-Unie. In dit opzicht stelt de schrijver vast, „was de politiek, die van maart tot september 1938 gevoerd werd, ofschoon ze van etappe tot etappe de indruk wekte van een bepaalde improvisatie, in de grond van de zaak een voortzetting van de politiek, die van 1933 af en zelfs nog vroeger gevoerd was" (pag. 76), namelijk een *anti-Sowjet-politiek*.

Al lag het belangrijkste, om zo te zeggen strategische doel van de overeenkomst van München opgesloten in de wens, Hitler naar het oosten te laten marcheren en agressie te plegen jegens de Sowjet-Unie, zo lag het eerste doel, de tactische opgave van het complot hierin, *Tsjechoslowakije* als zelfstandige, souvereine staat *te vernietigen*. Daarnaar streefden alle partners van de overeenkomst van München, om, zoals de Berlijnse correspondent van de „Times" destijds schreef, Tsjechoslowakije, dit kleine, maar sterke land „uit te schakelen als factor om aan de expansie van de Duitse politieke en economische invloed op Oosteuropa het hoofd te kunnen bieden." (pag. 74)

Rothstein vat het wezen en het doel van de politiek van München samen en citeert de Engelse historicus John W. Weeler-Bennett: „De wens, Hitler in Midden- en Oost-Europa te zien heersen, was echter niet alleen een ondergeschikt

[1]) Andrew Rothstein, The Munich Conspiracy. Uitg. Lawrence and Wishart. Londen, 1958.

punt van de algemene lijn van de Britse diplomatie. Zij was van veel grotere betekenis en vormde een van de belangrijkste factoren van de gehele politieke situatie. Het was de bedoeling, dat de krachten van het nationaal-socialisme en het communisme zich in het conflict dat zou ontstaan, zouden uitputten . . . Daaraan geloofden al degenen, die van mening waren, dat het bolsjewistische Rusland voor Engeland gevaarlijker was dan Nazi-Duitsland." (pag. 267)

Uitgaande van deze politieke opzet, gaven de machthebbers van Engeland, evenals de in hun kielzog varende machthebbers van Frankrijk koelbloedig en met voorbedachten rade Tsjechoslowakije prijs. Daarbij begingen ze echter een grove nalatigheid, waarvoor eens koning Hendrik VIII van Engeland had gewaarschuwd: „Wanneer iemand een oude muur omver wil halen en hij zou aan de onderkant willen beginnen, dan loopt hij de kans het bovenste deel op zijn hoofd te krijgen." Zo verging het ook de toenmalige Britse politici: ze begonnen de muur van hun eigen veiligheid van onderaf af te breken, en de straf voor hun kortzichtigheid was, dat het gehele Europese stelsel ineenstortte, waarvan het puin ook henzelf begraven zou hebben, indien de Sowjet-Unie niet zo sterk was geweest.

*

Samuel Hoare, een van de ijverigste medestanders van Chamberlain, schilderde na München het volgende beeld: „De samenwerking van vijf mannen — de drie dictators" (Hitler, Mussolini en Franco) „en de premiers van Groot-Brittannië en Frankrijk — zou een Utopia in Europa tot stand kunnen brengen." (pag. 301)

Van welk soort dit Utopia zou zijn, dat zouden Sir Samuel en zijn rotgenoten spoedig ondervinden: de débacle van Frankrijk, de puinhopen van Coventry, het gevaar van invasie in Engeland . . .

München was hoegenaamd geen „weg naar de vrede", zoals dezelfde Hoare eenstemmig met zijn chef Chamberlain beweerde. München kon slechts dienstbaar zijn voor het doel van het Duitse militarisme, dat nazi-veldmaarschalk Keitel tijdens het Neurenberger proces zo treffend heeft blootgelegd: „Rusland in Europa uit te schakelen, tijd te winnen en onze bewapening te voltooien." (pag. 199)

Andrew Rothstein legt niet alleen het mechanisme van het complot van München bloot. Hij nam zich verder voor, „een nauwkeurig licht op de problemen van de wereldvrede te werpen, zoals die zich destijds voordeden en zoals die er nog altijd zijn." (pag. 7)

Aan deze woorden in het korte voorwoord voegde de schrijver nog in het nawoord toe: „Het onderzoek van München is dat van een historische gebeurtenis, waarbij de mens door de mens en in de eerste plaats de overweldigende meerderheid van de werkende mensheid door een uitermate geringe minderheid van uitbuiters bedrogen wordt. De volksmassa's in de landen van het kapitalisme waren al te goedgelovig, al te trouwhartig in hun verlangen naar vrede, om de omvang van het bedrog te onderkennen, die de imperialistische diplomatie kan bereiken." (pag. 309)

In de nieuwe situatie de volkeren behulpzaam te zijn, het bedrog, de machinaties en de huichelarij van de imperialistische diplomatie, die onder veranderde omstandigheden het oude spel met het vuur van de oorlog voortzet, te onderkennen, te ontdekken en te overwinnen: dat is het edele doel van dit boek. De twintig jaar achter ons liggende geschiedenis daarin wordt gesignaleerd, waarvan men met recht kan zeggen: dat is een oude geschiedenis, maar toch blijft ze altijd nieuw . . .

*

Een onderdeel van de politiek van München was de hardnekkige weigering van elke samenwerking met de Sowjet-Unie, zelfs toen het gevaar waarin de Weste-

lijke mogendheden zelf verkeerden, zich al duidelijk aftekende. Rothstein toont aan, dat de heersende kringen in Frankrijk tot geen enkele prijs onderhandelingen met de Sowjet-Unie over samenwerking tussen de generale staven wilden, ofschoon daarin in het verdrag van 1935 tussen Frankrijk en de Sowjet-Unie was voorzien. Hij schijft:

„De na de oorlog gepubliceerde diplomatieke documenten, speciaal die van het Britse ministerie van Buitenlandse Zaken, leggen er de nadruk op, dat de belangstelling van de Britse regering en van haar vertegenwoordigers er naar uitging, elk contact met de Sowjet-regering zoveel mogelijk te vermijden, haar voorstellen af te wijzen en zoveel mogelijk wantrouwen en vijandschap tegen de gedachte van samenwerking met de Sowjet-Unie te zaaien." (pag. 108)

Als bewijs voert Rothstein de daden van de Britse regering aan, die begonnen met het van de hand wijzen van Litwinows voorstel van 17 maart 1938 tot gezamenlijke actie ter bescherming van Tsjechoslowakije, tot aan de verklaring van 29 september tegenover de ambassadeur van de Sowjet-Unie, dat de Sowjet-Unie op de conferentie van München niet zou worden uitgenodigd, aangezien Hitler en Mussolini weigerden, met de Sowjet-vertegenwoordigers aan één tafel te zitten. (pag. 108—110)

Het meest vreesden de Westelijke politici, dat de ontwikkeling van een doeltreffend verzet tegen de fascistische agressie hen zou kunnen noodzaken, samen met de Sowjet-Unie tegen het fascisme te strijden. Rothstein citeert talrijke uitspraken van imperialistische diplomaten. Zo schreef Baldwin reeds in juli 1936, toen nog maar nauwelijks de interventie van Hitler en Mussolini in Spanje was begonnen, aan Th. Jones: „Gisteren zei ik tegen Eden, dat hij ons in geen geval, op aandrang van Frankrijk of van een ander land, in een oorlog aan de kant van de Russen zou mogen betrekken." (pag. 35)

De doodsangst om in één kamp met de Sowjet-Unie op te trekken, werd openlijk in april 1938 door de Franse minister van Buitenlandse Zaken Bonnet in een gesprek met de Duitse ambassadeur te Parijs tot uiting gebracht (pag. 121); een maand later deelde Daladier dezelfde vrees mee aan de Duitse ambassadeur (pag. 122). De weigering de hulp van de Sowjet-Unie te aanvaarden, werd door de burgerlijke staatslieden van Tsjechoslowakije eveneens er mee gemotiveerd, dat zij niet van zins en bevreesd waren, zijde aan zijde met de Sowjet-Unie te strijden, zelfs niet, wanneer het er om ging, de onafhankelijkheid en vrijheid van hun eigen land te verdedigen. (pag. 153—157)

Door al deze uitlatingen van burgerlijke politici loopt als een rode draad de gedachte: liever een overwinning van het fascisme dan samenwerking met de Sowjut-Unie.

*

Het boek „De samenzwering van München" laat zeer nadrukkelijk zien, hoe dwaas en dom het tegen elkaar afwegen van de krachten van de Sowjet-Unie en Duitsland was, waarop de politiek van München berustte. De Westelijke diplomatie overdreef deels met opzet, deels onbewust, de macht van Duitsland in het jaar 1938. Daarbij was Hitler toentertijd niet in staat om een oorlog met ernstige kansen op succes te ontketenen. Hiervan getuigde onder andere ook zijn terugtrekken in mei, nadat Tsjechoslowakije de mobilisatie had afgekondigd. Militair zou het onmogelijk zijn geweest, tegen de verenigde strijdkrachten van Frankrijk, Polen en Tsjechoslowakije op te trekken, om van die van de Sowjet-Unie maar helemaal niet te spreken, gaf Hitler-generaal Jodl toe tijdens het Neurenberger proces. (pag. 195)

De Münchener diplomaten verzonnen en verbreidden ijverig bakerpraatjes

over een nabije ineenstorting van de gehele Sowjet-economie, over militaire zwakheid van de Sowjet-Unie.

De Londense „Times" spande bijzonder ijverig alle krachten daarvoor in, en Rothstein haalt daarvoor enkele treffende artikelen aan. Wanneer men deze profetieën van de Londense waarzeggers van twintig jaar geleden leest, dringen zich enkele feiten uit het jongste verleden op, b.v. de in de practijk van de diplomatie ongehoorde verklaring van minister-president Macmillan tegen de Tsjechoslowaakse ambassadeur te Londen, dat het huidige regiem in Tsjechoslowakije het wel niet lang meer zal maken . . . Soortgelijke prognoses worden ook door de U.S.A.-diplomaten met voorliefde opgesteld. Zulke „profetische woorden" zouden eenvoudig belachelijk zijn, als we niet door München wisten, dat daarachter een uitgesproken politiek van het voorbereiden en het organiseren van avonturen tegen de Sowjet-Unie en de andere socialistische staten schuil gaat.

Wat de periode van München betreft, schrijft A. Rothstein: „Hitler zou het niet gewaagd hebben, de oorlog te beginnen, wanneer zij" (Engeland en Frankrijk), „hem de tanden hadden laten zien" (pag. 249) Hij zou het niet gewaagd hebben — en dit was zowel in Berlijn als in Londen bekend —, aangezien de Sowjet-Unie haar verplichtingen als bondgenoot nagekomen zou zijn en haar gehele macht in de waagschaal zou hebben geworpen.

Wat echter deze macht betekende, wisten de generale staven van de Westelijke mogendheden heel goed. Rothstein citeert rapporten en meldingen van de chef van de Franse generale staf Gamelin (pag. 129), rapporten van de Amerikaanse ambassadeur in Moskou (pag. 201) en artikelen van correspondenten van burgerlijke bladen. Allen getuigden niet van zwakheid, maar van een opmerkelijke kracht van de Sowjet-Unie. De Westelijke mogendheden wezen echter het Sowjet-voorstel van de hand, om de fascistische agressie gemeenschappelijk terug te slaan.

Rothstein karakteriseert uitvoerig de consequente, vastberaden politiek van de Sowjet-Unie in de kritieke weken en maanden van het jaar 1938: *tien maal* verklaarden de leidende staatslieden en de pers van de Sowjet-Unie, dat deze haar plicht zou nakomen; *zes maal* werd aan Frankrijk, *vier maal* aan Tsjechoslowakije en *drie maal* aan Engeland de verzekering gegeven, dat de U.S.S.R. bereid was, met haar totale macht Tsjechoslowakije te helpen, en zijn vrijheid zowel als de vrede te beschermen. (pag. 189) „Tien officiële en minstens veertien persoonlijke verzekeringen naast voorstellen voor onderhandelingen tussen de generale staven konden werkelijk geen enkele twijfel laten bestaan, tenzij men zich doof en blind hield," schrijft Rothstein (pag. 189). Maar de Westelijke landen, de U.S.A. inbegrepen, wilden doof en blind blijven voor alle Sowjet-voorstellen, want zij waren uit op samenwerking met Hitler tegen de Sowjet-Unie.

*

In de voetstappen van München treden thans al degenen, die de lessen daarvan hebben vergeten en halsstarrig vasthouden aan hun „politiek van kracht", het Duitse militarisme weer bewapenen en dit in hun anti-Sowjet-spel weer als hun troefkaart beschouwen. Pas kortgeleden — in december 1958 — vond de zitting van de NAVO plaats, waar verklaard werd, dat West-Duitsland „de belangrijkste militaire macht in de Atlantische Unie" is.

De ontwikkeling in West-Duitsland neemt weer een karakter aan, dat in vele opzichten aan de tijd van vóór de Tweede Wereldoorlog herinnert. Voor de ogen van iedereen worden in West-Duitsland weer wapens voor agressie gesmeed, worden de Duitse militaristen massavernietigingsmiddelen, namelijk kernwapens, in de hand gedrukt.

De beperkingen die de Parijse Accoorden bevatten voor de wapenindustrie en de bewapening van West-Duitsland zijn practisch opgeheven en in de Bondsrepubliek wordt de productie van atoomwapens en raketten op gang gebracht. Daarmee houdt zich met name een vroegere nazi bezig, die eerst in Amerikaanse dienst trad en nu naar West-Duitsland is teruggekeerd: prof. Hermann Oberth. Naast de productie van eigen raketten ontvangt de Bundeswehr reeds raketten van verschillende typen uit de U.S.A. En zo wordt West-Duitsland in een voorpost van de atoom- en rakettenstrategie van het Pentagon in Europa veranderd.

Aan het hoofd van de gehele bewapeningsrazernij van West-Duitsland staat Franz Joseph Strauss, die met uitgebreide militaire en politieke plannen rondloopt. Zo drong hij er bij de NATO-leiders op aan, dat er een speciaal „Oostzeecommando" tot stand zou worden gebracht, wat gelijk zou staan met de plaatsing van geheel Noord-Europa en het Oostzeegebied onder Westduitse generaals. Op hetzelfde verlanglijstje staat ook het program voor de snelle heroprichting van de Kriegsmarine, de bouw van atoom-onderzeeboten daarbij inbegrepen.

De Westduitse politici maken geen geheim van hun territoriale eisen. Zoals bekend, is de Bondsrepubliek thans de enige staat in Europa, die grensherzieningen verlangt. En zo doet de herleving van het Duitse revanchisme twintig jaar na München aan veel eigenschappen van de Hitler-politiek terugdenken. Evenals destijds wordt het program opgesteld om de Europese grenzen te herzien, en daarachter verbergen zich koortsachtige oorlogsvoorbereidingen; evenals destijds worden deze voorbereidingen achter demagogische leuzen van „bescherming van de beschaving", „Europese eenheid", enz. verborgen.

Dulles en zijn soortgenoten herstellen koelbloedig en hardnekkig het militarisme in West-Duitsland en nemen het revanchisme van de Hitler-generaals en de monopolisten in bescherming. Zij zijn er met dit misdadige spel op uit, de agressie tegen het Oosten te richten. De lessen van München evenwel herinneren elk verstandig mens met nadruk aan het noodlottige resultaat van de politiek, die voet geeft aan het Duitse revanchisme.

Andrew Rothstein's boek „De samenzwering van München" is niet alleen een wetenschappelijke studie. Het is een interessante, publicistische stellingname tegen de „Münchenaren" van gisteren en vandaag, tegen de brandstichters van een nieuwe oorlog, een wekroep tot verdediging van de enig verstandige en doelmatige politiek van deze tijd: de politiek van vrede en samenwerking tussen alle volkeren.

M. GUS.

Begroetingen aan het 19de Congres van de CPN.

Boodschap van de CPSU aan het 19de congres van de CPN

HET Centraal Comité van de Communistische Partij van de Sowjet-Unie zendt zijn warme, broederlijke groeten aan het 19e congres van de CPN en aan alle Nederlandse communisten.

De Communistische Partij van Nederland strijdt voortdurend en onzelfzuchtig voor de levensbelangen van de werkers en voor de democratische ontwikkeling van het land. Zij treedt op voor de aaneensluiting van alle progressieve krachten, die strijden voor de nationale onafhankelijkheid en de opheffing van de Amerikaanse militaire bases op Nederlands grondgebied, tegen de dreigende wedergeboorte van het Duitse militarisme, voor de vrede, de vriendschap en de samenwerking van alle volkeren.

Geleid door de marxistisch-leninistische principes heeft de Communistische Partij van Nederland een vernietigende slag toegebracht aan de revisionisten in haar rijen. Zij strijdt voor de versterking van de eenheid van de arbeidersklasse en alle werkers van Nederland.

Wij wensen onze Nederlandse zusterpartij succes bij het volbrengen van de voor haar staande taken, bij de verdere ideologische en organisatorische versterking van haar banden met de massa's, in de strijd voor de zaak van de arbeidersklasse, voor de sociale vooruitgang en de levensbelangen van het Nederlandse volk.

Leve de Communistische Partij van Nederland!

Mogen de vriendschap en de samenwerking tussen de volken van de Sowjet-Unie en Nederland sterker worden en zich ontwikkelen!

Het Centraal Comité van de Communistische Partij van de Sowjet-Unie.

(Waarheid, 27 december 1958).

Boodschap van de Comm. Partij van China

Het Centraal Comité van de Chinese Communistische Partij doet Uw partijcongres, uit naam van alle leden van de Chinese Communistische Partij en het Chinese volk, zijn warmste, broederlijke wensen toekomen en door middel van dit congres aan alle leden van de Nederlandse Communistische Partij en het Nederlandse volk, zijn oprechte groeten.

In bijna 40 jaar heeft de Communistische Partij van Nederland belangrijke bijdragen geleverd in de strijd ter verdediging van de dagelijkse belangen van de Nederlandse arbeiders en andere werkende mensen en voor de democratie en de sociale vooruitgang in Nederland.

Gedurende de oorlog was de Communistische Partij van Nederland de beslissende leidende kracht voor het volhouden van de strijd tegen Hitler.

In de naoorlogse jaren heeft de Communistische Partij van Nederland, door het verenigen van de democratische en vooruitstrevende krachten in het land, een volhardende strijd ter verdediging van de nationale onafhankelijkheid van Nederland gevoerd en tegen de kolonialistische politiek van de Nederlandse monopolies.

In de laatste jaren heeft de Communistische Partij van Nederland, nauw verenigd in de internationale communistische rijen, aangevoerd door de Sowjet-Unie, eveneens een vastberaden en krachtige tegenaanval tegen het offensief van het imperialisme en de sabotage van de revisionisten gevoerd.

Onder leiding van het partijbestuur, met kameraad P. de Groot aan het hoofd, voerde de Communistische Partij van Nederland in haar rijen een strijd ter verdediging van de eenheid van de partij, royeerde de rechtse groep, geleid door Reuter, Brandsen en Wagenaar, en bereikte hierdoor een beslissende zege bij het verdedigen van de marxistisch-leninistische eenheid van de partij.

De Comm. Partij van Nederland heeft bewezen, dat zij waardig is de voorhoede van het Nederlandse proletariaat en de betrouwbaarste verdediger van de belangen van het Nederlandse werkende volk en de naties te vormen.

De Chinese Communistische Partij en het Chinese volk hebben altijd belang gesteld in en gesympathiseerd met de strijd van uw partij en uw volk, en beschouwen uw successen als de onze.

Wij wensen vooral onze dank over te brengen voor de belangstelling en de ondersteuning door uw partij en volk betoond ten opzichte van onze socialistische opbouw en onze strijd voor de bevrijding van Taiwan.

Wij wensen de CPN nieuwe overwinningen bij het versterken van haar krachten, het uitbreiden van de eenheid van de arbeidersklasse en de vereniging van alle democratische krachten en in haar strijd voor democratie en sociale vooruitgang.

Wij wensen de Comm. Partij van Nederland grotere successen bij het leiden van het Nederlandse volk ter verdediging van zijn nationale onafhankelijkheid, het verzekeren van de Europese veiligheid en wereldvrede, het ontwikkelen van vriendschappelijke samenwerking tussen de verschillende volkeren en het bevorderen van de betrekkingen tussen China en Nederland.

Het Centraal Comité van de Chinese Communistische Partij.

25 december 1958.

Telegram van de PKI

Namens de anderhalf miljoen Indonesische communisten brengt het Centraal Comité van de PKI zijn hartelijke groeten over aan de afgevaardigden op het 19e congres van de CPN.

Wij hopen en zijn er van overtuigd, dat het congres de Nederlandse arbeidersklasse nauwer zal aaneensluiten in de strijd tegen Beels voorbereiding van het fascisme en tegen het revisionisme van Wagenaar en Gortzak.

Wij hebben krachtig geprotesteerd tegen de weigering door de Nederlandse regering van een visum voor Peris Pardede (de door de PKI aangewezen vertegenwoordiger voor het 19e congres — Red.). Deze weigering heeft het Indonesische en Nederlandse werkende volk nog meer verenigd in de bestrijding van het Nederlandse en Amerikaanse imperialisme.

w.g. D. N. AIDIT

Waarheid, 31 December 1958.

Boodschap van de CPN aan het 21ste congres van de CPSU

Het partijbestuur van de CPN begroet het 21ste Congres van de C.P.S.U. en de richtlijnen voor het zevenjarenplan als een gebeurtenis van grote internationale betekenis. Tezamen met de geslaagde lancering van de eerste door mensen gemaakte planeet laten de richtlijnen voor dit plan de groeiende kracht van het socialisme zien, die in scherpe tegenstelling staat tot de crisisverschijnselen in de kapitalistische wereld. Dit zal de werkers aanmoedigen om met nog meer kracht de strijd aan te binden voor de verwezenlijking van hun eisen, voor het tot stand brengen van het socialisme en om de aanvallen op de democratie en de vrede af te slaan.

Het zevenjarenplan is een slag tegen de reformistische en revisionistische opvattingen, die een verdraaid beeld van het socialisme trachten te geven en de werkers willen verzoenen met het kapitalistische stelsel. Het zevenjarenplan is een belangrijke bijdrage tot de strijd voor het behoud van de vrede, die in Europa vooral wordt bedreigd door het herlevende en steeds actiever wordende Duitse imperialisme, waardoor ook de veiligheid van Nederland in gevaar wordt gebracht. Wij wensen de Communistische Partij van de Sowjet-Unie en het Sowjet-volk veel succes en zijn er van overtuigd, dat onder leiding van het Centraal Comité van de C.P.S.U., met kameraad Chroestsjow aan het hoofd, dit zevenjarenplan zal worden volbracht en overtroffen. Dit is in het belang van de gehele internationale arbeidersbeweging, van de overwinning van de krachten van vrede, democratie en socialisme.

Waarheid, 5 februari 1959.

Partijbestuur der CPN.

Loonsverhoging NU!

Door de CPN is in verband met het verkiezingsprogram van de PvdA het volgende manifest uitgegeven:
Aan de Nederlandse arbeiders,

Tot op heden was de Communistische Partij de enige, die onmiddellijke loonsverhoging eiste ten koste van de reusachtige ondernemerswinsten.

Nu heeft de PvdA zich op haar verkiezingscongres daarbij aangesloten. Evert Vermeer zei: „Wij zijn voor beëindiging van de bestedingsbeperking door loonsverhoging."

In een verkiezingsmanifest van de K.V.P. wordt eveneens loonsverhoging aan de orde gesteld.

De beide partijen, die voor de bestedingsbeperking en de loonstop verantwoordelijk zijn, erkennen nu de noodzaak van verhoging van het loon.
Arbeiders,

Er is thans geen enkele reden meer om genoegen te nemen met de lage lonen, die de ondernemers uitbetalen.

Stapt nu naar de baas en eist hogere lonen!

Hoger loon ten koste van de winsten en voor allen!

Geen verdeel en heerssysteem!

Weg met de werkclassificatie!
Leden van de vakbonden,

Stelt bij Uw besturen de looneisen aan de orde.
P.v.d.A.ers,

Deze week komt de begroting van Sociale Zaken in de Tweede Kamer. Die werd door Suurhoff opgesteld op de grondslag van de loonstop en bestedingsbeperking.

Daarom neemt Beel hem over.
Eist nu van de P.v.d.A. dat ze tegen Beels begroting van Sociale Zaken stemt.
Hogere lonen! Onmiddellijk!

De Communistische Partij van Nederland

(Waarheid, 2 februari 1959.

7 maart - Dag van de Pers

De verkiezingsdag van 12 maart nadert snel. De verkiezingsstrijd gaat naar zijn hoogtepunt en wordt dagelijks feller. Onze politieke tegenstanders geven honderdduizenden guldens uit voor hun valse propaganda en benutten radio en televisie voor hun misleiding van het volk.

De CPN, die de belangen van het werkende volk aan de orde stelt, krijgt geen gelegenheid om zich door radio en televisie tot de kiezers te richten.

Zij heeft geen hulp of medewerking van officiële zijde, integendeel, haar worden de moeilijkheden niet bespaard.

Maar waar de andere politieke partijen geld en technische mogelijkheden bezitten voor hun propaganda-actie, daar missen zij toch één ding, dat is de toewijding van duizenden werkers, die dagelijks verspreiden, vergaderingen organiseren en geld bijeen brengen. Die actieve strijders heeft de CPN wel. Haar werkers gaan dagelijks op pad met het verkiezingsmateriaal en zij zullen er voor zorgen, dat er geen stukje papier blijft liggen. In de handen van deze actieve werkers vormt ons dagblad De Waarheid een vlijmscherp en doeltreffend wapen. Door middel van De Waarheid werden in de afgelopen maanden honderden nieuwe contacten tussen partij en arbeidersklasse gelegd. In de eindspurt naar de 12de maart moeten we voortbouwend op de behaalde resultaten onze Waarheid blijven hanteren.

Daarom heeft het Dagelijks Bestuur van de CPN besloten om op zaterdag 7 maart een DAG VAN DE PERS te organiseren. Zij roept alle leden en vrienden van de partij op om die dag mee te helpen een zo groot mogelijk aantal kranten aan de man te brengen.

Laat niets ons er van weerhouden om aan dit werk deel te nemen. Zet er alles voor opzij.

Afdelingsbestuurders, mobiliseert Uw leden voor deze dag.

Leden en sympathiserenden, meldt U bij het bestuur van Uw afdeling en vormt colportageploegen in steden en dorpen.

Met De Waarheid tegen Romme en Beel!

Met De Waarheid voor Vrede en Brood, voor

Lijst 8, DE GROOT

Het Dagelijks Bestuur der CPN

Waarheid, 27 februari 1959.

Zojuist verschenen

DE WAARACHTIGE HISTORIE VAN A.Q

door Loe Hsun

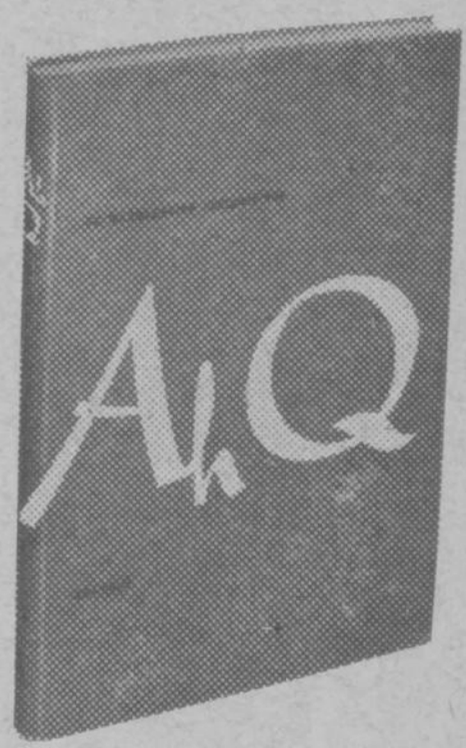

vertaling van Theun de Vries

De beroemde novelle van de vader van de Chinese culturele revolutie

Een der mooiste publicaties van de grote Chinese denker en schrijver is hiermede voor het Nederlands lezende publiek bereikbaar geworden.

104 blz. Stofomslag en tien penseeltekeningen van Hans Brouwer

uitgeverij **Pegasus**

verkrijgbaar in de erkende boekhandel

juist nu een belangrijk boek

Een 72-jarige arbeider schreef zijn herhinneringen voor u neer

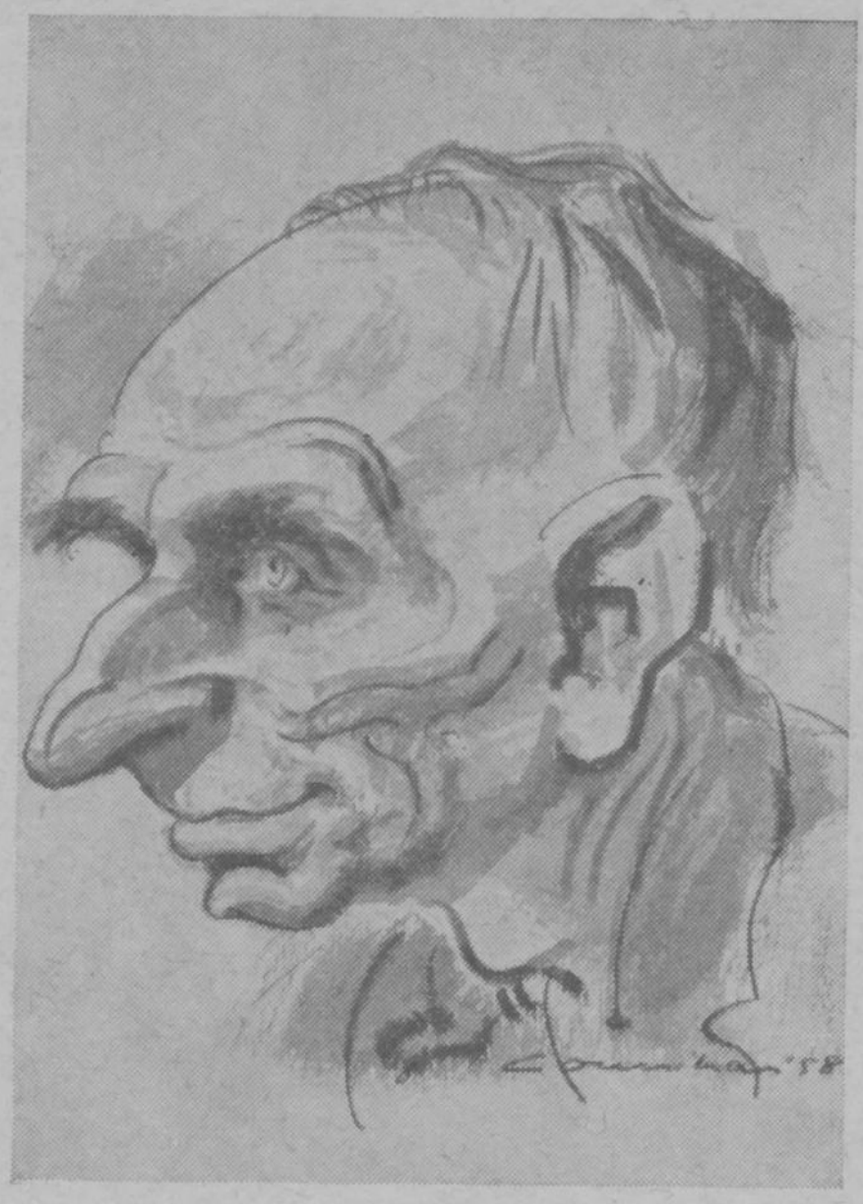

Bernie Meyer.
zoals een karikaturist hem zag

Een ontroerend boek, vol humor en tragiek, vol strijdbaarheid en levenskracht.

Het leven van de Nederlandse matrozen in de jaren 1900-1920
Het leven van arme emigranten in Australië tijdens de grote crisis

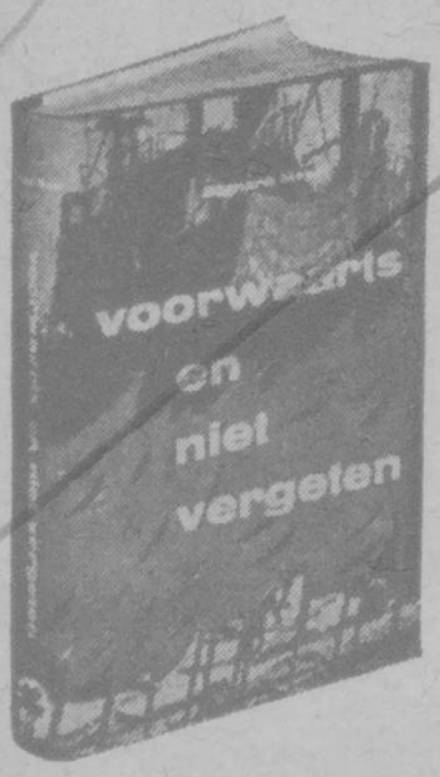

voorwaarts en niet vergeten

door Bernard Meyer

293 bladzijden
Met een portret van de schrijver
Gedrukt op prima houtvrij papier
Stevige linnen band met stofomslag

uitgeverij Pegasus **f. 7.90**

verkrijgbaar in de erkende boekhandel